Ազգ Azg

14 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2004 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 160 (3091)

24 ժամում Իրաքում սպանվել է 92 եւ վիրավորվել 236 մարդ

Բաղդադում եւ Ֆալուջայում վերջին 24 ժամվա ընթացքում զոհվել է 92 եւ վիրավորվել 236 մարդ: Ինչպես պատահում է քաղաքային կռիվներում եւ ռմբակոծումների ժամանակ, զոհերի եւ վիրավորների մեծ մասը կանայք են ու երեխաներ: Սպանվել է «Ալ Արաբիա» հեռուստաընկերության թղթակիցը, հենց աշխատանքի պահին, երբ փորձում էր թղթակցություն ուղարկել դեպքի վայրից՝ Հայֆա փողոցի վրա ամերիկյան ուղղաթիռների հարձակման մասին: Ընթերցողները Բաղդադում պատահած արյունալի դեպքերի մասին կարող են կարդալ 5-րդ էջում, ինչ վերաբերում է Ֆալուջա քաղաքում տեղի ունեցածին, որի ընթացքում զոհվել է 20 եւ վիրավորվել 83 մարդ, տեղում գտնվող լրագրողների պատմածով՝ եղել է ահավոր: Ամերիկյան ուղղաթիռները հետախուզական տեղեկություններ ստանալով իրաքյան ապստամբական գործողությունների եւ «Ալ Ղաիդա» ահաբեկչական կազմակերպության ղեկավարներից Ալ Զարքաուիի գտնվելու վայրի մասին, «ճշգրիտ» հրթիռների մի մեծ խմբաքանակ են արձակել ենթադրաբար նրա ապաստանած շենքի վրա: Զոհվել եւ վիրավորվել են մեծամասամբ անմեղ քաղաքացիներ, որոնց թվում՝ կանայք ու երեխաներ:

ՆԱՏՕ-ն պատժեց Ադրբեջանին

«Համաստեղ լավագույն ջանք-2004»-ը չեղյալ հայտարարվեց

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Հայ սպաներին Բաքու ժամանելու թույլտվություն չտալու պատճառով Եվրոպայում ՆԱՏՕ-ի միավորված զինված ուժերի գերագույն գլխավոր հրամանատար, ամերիկացի գեներալ Ջեյմս Ջոնսը երեկ որոշում է կայացրել չեղյալ հայտարարել «Համաստեղ լավագույն ջանք-2004» զորավարժությունները, որոնք պետք է մեկնարկեին Բաքվում՝ ՆԱՏՕ-ի «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում: Այս մասին «Մեդիամաքս» գործակալությանը տված հեռախոսային հարցազրույցում հայտարարել է Բրյուսելում Հյուսիսատլանտյան դաշինքի կենտրոնակայանի ներկայացուցիչը:

ՆԱՏՕ-ի ներկայացուցիչն ընդգծել է, որ գեներալ Ջոնսը որոշել է չեղյալ հայտարարել զորավարժությունները, «քանի որ հրաժարվելով մուտքի թույլտվություն տալ հայ սպաներին, Ադրբեջանը խախտեց «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում զորավարժությունների անցկացման հիմնարար սկզբունքը, համաձայն որի դրանք պետք է բաց լինեն բոլոր գործընկեր երկրների համար»: «ՆԱՏՕ-ն ափսոսանք է հայտնում, որ Ադրբեջանում զորավարժությունների կազմակերպման ընթացքում այդ սկզբունքը խախտվեց», «Մեդիամաքսին» ասել է ՆԱՏՕ-ի ներկայացուցիչը:

ՀՀ պաշտպանության նախարարությունից երեկ «Ազգի» հետ զրույցում հաստատեցին «Համաստեղ լավագույն ջանք 2004»-ը չեղյալ հայտարարելու Հյուսիսատլանտյան դաշինքի որոշումը: «Մեդիամաքսն» իր հերթին հիշեցնում է այս տարվա ապրիլին Եվրոպայում ԱՄՆ զինված ուժերի փոխհրամանատար, գեներալ Չարլզ Վալդի Երեւանում արած հայտարարությունը. «Ադրբեջանի նախագահ Իլհամ Ալիեւն ինձ անձամբ հավաստիացրել է, որ հայ զինծառայողները կկարողանան մասնակցել «Համաստեղ լավագույն ջանք-2004» զորավարժություններին»:

Տես էջ 2

Օսկանյանը հանդիպել է ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարին

Երեկ Բրյուսելում Հայաստանի արտգործնախարարը հանդիպել է ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Յաապ դե Հոոփ Սխեֆերին: Վերջինս խոր մտահոգություն է արտահայտել ադրբեջանական իշխանությունների կողմից ՆԱՏՕ-ի «Համաստեղ լավագույն ջանք-2004» զորավարժություններին Հայաստանի սպաների մասնակցությունը խոչընդոտելու կապակցությամբ: Սխեֆերը հայտարարել է, որ նման դիրքորոշումն անընդունելի է ՆԱՏՕ-ի «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի մասնակից ամեն մի պետության համար եւ ընկալվում է որպես ստանձնած պարտավորությունների խախտում:

Սխեֆերը հայտարարել է, որ եթե Ադրբեջանը թույլ չտա հայ սպաների մուտքը Բաքու, ապա ՆԱՏՕ-ի ղեկավարությունը չեղյալ կհայտարարի Բաքվի զորավարժությունները: Նկատենք, որ Օսկանյան-Սխեֆեր հանդիպումը տեղի է ունեցել երեկ առավոտյան, երբ ՆԱՏՕ-ն դեռեւս զորավարժությունները չեղյալ հայտարարելու որոշում չէր ընդունել: Օսկանյանը նշել է, որ Ադրբեջանի պատճառով զորավարժությունների չեղյալ հայտարարումը մեծ կորուստ է տարածաշրջանային համագործակցության համար: Հայաստանի արտգործնախարարը հիշեցրել է, որ, չնայած հայ-թուրքական հարաբերություններում առկա բարդություններին, 2003 թ. թուրքական կողմը մասնակցեց ՆԱՏՕ-ի «Համաստեղ լավագույն ջանք» զորավարժություններին:

«Սոնին» 4,7 մլրդ դոլար կտա MGM-ի դիմաց

Ճապոնական «Սոնի» կորպորացիայի գլխավորած ներդնողների խումբը Քըրք Քըրքորյանին պատկանող «Մետրո Գոլդուին Մայեր» (MGM) հոլիվուդյան կինոստուդիայի դիմաց պատրաստ է վճարել առաջվանից ավելի բարձր գին՝ 4,7 մլրդ դոլար: Այդ մասին տեղեկացնում է ամերիկյան «Ուոլ Սթրիթ ջորնըլ» ֆինանսական օրաթերթը: Նոր առաջարկության պայմանների համաձայն, «Սոնին» 12 դոլար է առաջարկում MGM-ի յուրաքանչյուր բաժնետոմսի դիմաց, որը 75 սենթով ավելի է նախապես իր առաջարկած 11,25 դոլարից: Ներդնողների խումբը ստանձնում է MGM-ի 2 միլիարդանոց պարտքի պարտավորությունները: Այսպիսով, գործարքի ընդհանուր գումարը կազմում է մոտ 4,7 մլրդ դոլար:

Պ. Ք.

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՎԵՐՆԱՏՈՒՆ

«Խաբված ավանդատուներ» արտահայտությանը վերջ ենք տալու»

Խորհրդարանի երրորդ գումարման չորրորդ նստաշրջանի առաջին նիստում բնականաբար հնչեց ՀՀ օրհներգը, այնուհետեւ 99 պատգամավորներն ու ներկա լրագրողները մեկ րոպե լռությամբ հարգեցին Բեսլանի ահաբեկչության զոհերի հիշատակը: Այնուհետեւ արտահերթային համարյա ողջ օրվա ընթացքում քննարկվեց «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցման երաշխավորման մասին» օրինագիծը: Համաձայն դրան ստեղծվելու է ավանդների հատուցման հիմնադրամ, որի միջոցները տրամադրելու են առեւտրային բանկերը՝ եռամսյակը մեկ: Արդեն իսկ այդ հիմնադրամում առկա է 480 մլն դրամ: Հիմնադրամի ստեղծմանը, համաձայն ՀՀ եւ Գերմանիայի Դաշնության կառավարությունների միջեւ կնքված պայմանագրի, մասնակցում է նաեւ Գերմանիայի կառավարությունը, որն արդեն տրամադրել է 3,5 մլն եվրո: Հիմնադրամը վերահսկելու են ՀՀ կառավարությունը եւ Հոգաբարձուների խորհուրդը: Այս օրինագծի ընդունումը նպաստելու է այսուհետեւ խաբված ավանդատուներ չունենալուն, սակայն չի տարածվում արդեն իսկ այդ կարգավիճակում հայտնված ավանդների վերադարձմանը:

Ինչպես նստաշրջանին նախորդած ասուլիսում հայտնեց ԱԺ նախագահը, «Օրինաց երկիրը» ամեն ինչ անելու է «խաբված ավանդատուներ» արտահայտությանը վերջ տալու համար: Բայց թող բոլոր քաղաքական ուժերն իմանան, որ դա միայն «Օե»-ի գործը չէ: Թող հիշեն, որ ավանդների վերադարձման հարցը ներառված է եղել նաեւ իրենց նախընտրական ծրագրերում»:

Իրաք հայկական զորամիավորում ուղարկելը քանակի՞ խնդիր է

ՆԱՏՕ-ի Բաքվում կազմակերպած զորավարժություններին հայ սպաների մասնակցությունն Ադրբեջանի կողմից կանխարգելելն Արթուր Բաղդասարյանը գնահատեց խիստ բացասական, ընդգծելով, որ ՀՀ-ն նման դրսեւորումներից անկախ պետք է շարունակի մասնակցել տարածաշրջանային եւ միջազգային գործընթացներին, դրանով ՀՀ-ն կապացուցի, ըստ Բաղդասարյանի, առկա կնճռոտ հարցերը քաղաքակիրթ ճանապարհով լուծելու իր պատրաստակամությունը: Իրաք հայկական զորամիավորում ուղարկելու խնդրի առնչությամբ Բաղդասարյանը հայտնեց, որ շուտով այդ հարցը քննարկվելու է եւ դրանից հետո միայն կտրվի ամբողջական պատասխան, բայց պետք է հիշել, որ «խոսքը ոչ թե մեծ քանակությամբ զորախմբեր, այլ սահմանափակ թվով զինված խումբ ուղարկելու մասին է»:

Նշենք, որ կիրակի օրը Իրաքում զինված բախում է տեղի ունեցել Լեհաստանի զորամիավորման հետ, որի կազմում պետք է հանդես գան նաեւ հայ զինվորները: Լեհերի կազմում կան 3 զոհեր եւ 4 վիրավորներ:

Ն. Պ.

«Պանկիսում միջազգային որոշ ահաբեկիչներ կան»

Ասել է Վրաստանում ԱՄՆ դեսպան Մայլսը

Թբիլիսիում ԱՄՆ դեսպան Ռիչարդ Մայլսը, որ կարեւոր դերակատարություն է ունեցել անցյալ տարի նոյեմբերին Վրաստանում իրականացված «վարդյա հեղափոխության» մեջ, երեկ հայտարարել է, որ Վրաստանի Պանկիսի կիրճում «դեռեւս միջազգային որոշ ահաբեկիչներ կան»: Դեսպանը, ըստ վրացական «Civil» ինտերնետային թերթի, չի ցանկացել մեկնաբանել Ռուսաստանի վերջերս արված այն հայտարարությունը, ըստ որի այսուհետեւ Ռուսաստանն ահաբեկիչների ճամբարներին հարվածներ կհասցնի ռուսական սահմաններից դուրս: Մյուս կողմից՝ Մայլսն ասել է, որ տեղեկություններ չունի Կոդորի կիրճում ահաբեկիչների գոյության մասին: Հիշեցնենք, որ Պանկիսի կիրճը վրաց-չեչենական սահմանում է, եւ, ըստ ռուսական, վրացական եւ միջազգային մամուլի հրապարակումների, դարձել էր ապահով վայր չեչեն եւ միջազգային ահաբեկիչների համար: Կոդորի կիրճը վարչականորեն Աբխազիայի միակ տարածքն է, որը վերահսկում են վրացական իշխանությունները:

Հակամարտությունների կարգավորման հարցերով Վրաստանի պետնախարար Գեորգի Խաինդրավան երեկ ասել է. «Ասել, թե Պանկիսում կարող են լինել ինչ-ինչ խմբեր կամ առանձին դեմքեր, որոնք կապված են Բեսլանի ողբերգության հետ, չունի որեւէ հիմք»:

Սեպտեմբերի 11-ի զոհերի հիշատակի միջոցառում Երեւանում

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: 2001 թ. սեպտեմբերի 11-ին ԱՄՆ-ում տեղի ունեցած ահաբեկչության զոհերի հիշատակին էր նվիրված շաբաթ օրը Երեւանի Պատանի հանդիսատեսի թատրոնում կազմակերպված միջոցառումը, որին ներկա էին Հայաստանի պետական պաշտոնյաներ, ԱԺ պատգամավորներ, քաղաքական գործիչներ, հասարակայնության ներկայացուցիչներ, ՀՀ-ում հավատարմագրված դիվանագետներ: Ամերիկացիները գիտեն, որ ահաբեկչության սկիզբը բնավ էլ սեպտեմբերի 11-ը չէր, եւ բազմաթիվ երկրներ տարիներ շարունակ հանդուրժել են ահաբեկչության սարսափելի հարվածները,- հայտարարեց Հայաստանում ԱՄՆ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Ջոն Էվանսը: Նա ընդգծեց, որ ներկաները հարգանքի տուրք են մատուցում ահաբեկչության բոլոր զոհերի հիշատակին, այդ թվում նաեւ Ռուսաստանի Դաշնության Բեսլան քաղաքում տեղի ունեցած ահաբեկչության զոհերի, որոնք իրենց մահկանացուն կնքեցին ընդամենը մի քանի օր առաջ: Ջոն Էվանսի խոսքերով, ԱՄՆ-ը եւ նրա դիվանագիտական ներկայացուցչություններն աշխարհի բազմաթիվ երկրներում փորձում են ճանապարհ հարթել խաղաղության համար:

Ելույթ է ունենում ԱՄՆ դեսպան Ջոն Էվանսը:

Հայաստանում ՌԴ դեսպան Անատոլի Դրյուկովը նշեց, որ ահաբեկչությունը սպառնալիք է ամբողջ աշխարհի համար, եւ նրա դեմ պետք է պայքարել միասնական եւ համատեղ ջանքերով: Ելույթներից հետո ներկայացվեց «Օվազիս» թատրոն-ստուդիայի «Այդ օրը» բեմադրությունը՝ նվիրված ահաբեկչության բոլոր զոհերի հիշատակին:

ԱԺ երրորդ գումարման չորրորդ նստաշրջանի օրակարգում ներառված են 100-ից ավելի օրինագծեր: Դրանք բաժանվում են երեք խմբի. Եվրոխորհրդի հանդեպ ՀՀ ստանձնած պարտավորությունների շրջանակում, սոցիալական եւ քաղաքական նշանակության: Այս մասին երեկ նստաշրջանին նախորդած ասուլիսում տեղեկացրեց ԱԺ նախագահն ու հավաստեց, որ մինչ տարեվերջ ունենալու ենք նոր աշխատանքային եւ ընտանեկան օրենսգրքեր: Սոցիալական խնդիրնե-

Արդեն իսկ ԱԺ նախագահը պետաիրավական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահին հանձնարարական է տվել կանոնակարգ օրենքում համապատասխան փոփոխությունների փաթեթը պատրաստելու վերաբերյալ: Այդ փոփոխությունների միջոցով սահմանվելու են ե՛ւ բոյկոտը, ե՛ւ դրա թույլատրելի ժամանակային, քաղաքական, բարոյական սահմանները: Կատարվելիք փոփոխությունները հանրային լայն քննարկման են դրվելու:

Արթուր Բաղդասարյանի համոզմամբ, ոչ ինքը, ոչ էլ կոալի-

ներ, որոնք ներկայացնում են իրենց բացակայությունը հարգելի դարձնող, օրենքով սահմանված համապատասխան փաստաթղթեր»: Այս փաստարկն էլ ապացուցում է կանոնակարգ օրենքում կատարվելիք փոփոխությունների անհրաժեշտությունը, բայց նման իրավիճակից խուսափելու ամենակարճ ճանապարհը ԱԺ նախագահը համարում է «ոչ թե քաղաքային, այլ քաղաքական խորհրդարանի լինելիությունը»:

Վերջինիս ստեղծման համար էլ համապատասխան օրենսդրության առկայությունը կարեւորեց Արթուր

Այլեւս հնարավոր չէ խուսափել ընդդիմադիր քաղաքական որոշմանն իրավական գնահատական տալուց

Համոզված է ԱԺ նախագահ Արթուր Բաղդասարյանը

PHOTOLURE

րին առնչվող օրինագծերից Արթուր Բաղդասարյանը կարեւորեց նաեւ «Բուհական եւ հետբուհական կրթության», «Բազմազավակ ընտանիքների», «Բանկային ավանդների հատուցման երաշխավորման մասին» օրինագծերի ընդունումը:

Քաղաքական նշանակության օրինագծերից կարեւորվեցին սահմանադրությունում կատարվելիք փոփոխությունները: ԱԺ ներկայացված է սահմանադրության փոփոխությունների երկու փաթեթ՝ կոալիցիայի եւ Արշակ Սադոյանի հեղինակած: Արթուր Բաղդասարյանի կարծիքով, մինչ տարեվերջ քաղաքական կոնսենսուսի արդյունքում ունենալու ենք նաեւ այնպիսի ընտրական օրենսգիրք, որը հնարավորություն է տալու երկիրը տանել առավել քաղաքակիրթ զարգացումների ճանապարհներով: Նույն մոտեցմամբ են իրականացվելու նաեւ սահմանադրական բարեփոխումները:

Ընթացիկ նստաշրջանում խորհրդարանը ծավալուն աշխատանքներ է իրականացնելու նաեւ արտաքին քաղաքականության ոլորտում: Հայաստանում են անցկացվելու մի շարք միջազգային կազմակերպությունների վեհաժողովները:

Անտրամաբանական եւ լրիվ անիմաստ համարելով մեկ տարի անց համապետական ընտրությունների հնարավորություն ունեցող երկրում «Վստահության հանրաքվեի մասին» օրենքում փոփոխությունների քննարկումը՝ ԱԺ նախագահն ընդգծեց, որ ամեն ինչ անելու է ընդդիմադիրներին խորհրդարան վերադարձնելու եւ օրենսդրական աշխատանքին մասնակից դարձնելու համար: Նաեւ դրա համար, ըստ Բաղդասարյանի, խիստ անհրաժեշտ է ի վերջո քաղաքական բոյկոտի իրավական կանոնակարգումը:

ցիայի ներկայացուցիչները հակված չեն որեւէ պատգամավորի մանդատից զրկելու, սակայն հնարավոր չէր այլեւս խուսափել ընթացող քաղաքական բոյկոտին իրավական գնահատական չտալուց, եւ սեպտեմբերի 10-ին պետաիրավական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նիստում ընդամենը իրավական գնահատական է տրվել, որում «Օրինաց երկիրը» միանշանակ է գտնվել կոալիցիոն գործընկերների դիրքորոշման մեջ եւ շարունակելու է ցուցաբերված համերաշխությունն այս խնդրում քաղաքական վճիռ կայացնելիս, որը, համենայն դեպս, Արթուր Բաղդասարյանի կարծիքով, հարթեր չի լինելու:

Զննայած ասվածին, ԱԺ նախագահը չբացառեց որոշ պատգամավորների մանդատից զրկելու հեռանկարը, եւ ընդգծեց, որ բոյկոտից անկախ, առկա բացակայությունները խորհրդարանը կանխարգելելու կամ պատասխանատվության ենթարկելու լծակներ չունի: «Ունենք ԱԺ մեկ-մեկ եկող պատգամավոր-

Բաղդասարյանը եւ այս կոնտեքստում էլ անհրաժեշտ համարեց ընդդիմադիրների մասնակցությունը խորհրդարանական օրենսդիր աշխատանքներին, մեկ անգամ եւս ընդգծելով, որ երկրի քաղաքական ուժերը Հայաստանին առնչվող երեք զեկույցների (Լեռնային Ղարաբաղի, փախստականների եւ Եվրոխորհրդի հանդեպ Հայաստանի ստանձնած պարտավորությունների առնչությամբ) հարցում պարզապես միասնական ճակատ դրսեւորելու խնդիրն ունեն:

Ինչեւէ, քաղաքական բոյկոտ հայտարարած ընդդիմության մանդատներից զրկել-չզրկելու հարցը՝ ԱԺ նախագահի եւ պետաիրավական հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահի հավաստմամբ, ոչ ընթացիկ, ոչ էլ հաջորդ եռօրյայի օրակարգում չի դրվի, քանի որ կան ընթացակարգային խնդիրներ: Այն է՝ պատգամավորները պետք է տեղեկացվեն այդ մասին հարցի օրակարգում ընդգրկվելուց 7 օր առաջ:

ՆԱԻՐԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Վանաձորցիներն օգնության ձեռք են մեկնում Բեսլանում տուժած ընտանիքներին

Անցած շաբաթ օրը՝ սեպտեմբերի 11-ին, առավոտից բազմամարդ էր Վանաձորի Շառլ Ազնավուրի անվան մշակույթի պալատը: Նախաձեռնում ինչում էր դասական երաժշտություն՝ քաղաքապետարանի կամերային նվագախմբի կատարմամբ:

Հյուսիսային Օսիայի Բեսլան քաղաքում ահաբեկչությունից տուժած ընտանիքներին օգնություն ցույց տալու համար մշակույթի պալատ էին գալիս քաղաքի բուհերի, հանրակրթական դպրոցների, սպորտդպրոցների, մանկապարտեզների, հասարակական կազմակերպությունների, հիմնարկ-ձեռնարկությունների ներկայացուցիչներ, դասախոսներ, մանկավարժներ, ուսանողներ ու աշակերտներ, ավելի փոքրահասակ երեխաներ:

Առավոտյան այստեղ էին Լոռու մարզպետ Հենրիկ Քոչինյանը, փոխմարզպետներ Արամ Քոչարյանը, Զոհրապ Թոռոսյանը, քաղաքապետ

Սամվել Դարբինյանը, մարզպետարանի, քաղաքապետարանի այլ ներկայացուցիչներ, ովքեր իրենց ներդրումն ունեցան դրամահավաքին:

Երկրաշարժի արհավիրքը տեսած վանաձորցիները մեծ սրտացավությամբ ու կարեկցանքով էին լցված ահաբեկչությունից տուժած ընտանիքների նկատմամբ: Դրա մասին էին վկայում նաեւ հարյուրավոր այն փոքրիկները, որոնք իրար հերթ չտալով մետաղադրամներ էին լցնում Նախաձեռնում տեղադրված արկղերը: Եղան նաեւ երեխաներ, որոնք օրվա ընթացքում այդ նպատակով մի քանի անգամ այցելեցին մշակույթի պալատ:

Կրթօջախներից ամենաակտիվը, թերեւս, Վանաձորի պետական մանկավարժական ինստիտուտն էր, որը Բեսլանում տուժածների օգնության համար բացված հաշվեհամարով 600 հազար դրամ փոխանցումից բացի, ներդրում կատարեց նաեւ ա-

ռանձին ֆակուլտետների, բաժինների կողմից՝ չհաշված անհատական նվիրատվությունները:

Փոխանցումներ էին կատարել նաեւ Գուգարքի մախսատունը, ՀՊԵՀ Վանաձորի մասնաճյուղը, այլ կազմակերպություններ, դպրոցներ, որոնց ներդրումը (ներառյալ ՎՊՄԻ-ը) կազմեց 884 հազար 880 դրամ:

Լոռու մարզպետարանի եւ Վանաձորի քաղաքապետարանի կազմակերպած մարդասիրական այս ակցիայի ժամանակ հավաքվեց 2 մլն 187 հազար 830 դրամ կանխիկ գումար: Ընդհանուր գումարը կազմեց 3 մլն 72 հազար 710 դրամ: Սակայն սահմանված ժամկետը՝ ժամը 17-ը լրանալուց հետո էլ դեռեւս տարբեր կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ ու անհատներ էին գալիս, վերցնելու հաշվեհամարը՝ փոխանցում կատարելու համար:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԽՈՅԱՆ

ՆԱՏՕ-ն պատժեց Ադրբեջանին

1-ին էջից

Վրաստանում Ադրբեջանի դեսպանությունը մերժել է մուտքի արտոնագրեր տրամադրել ՀՀ ՊՆ 5 սպաների, ովքեր պատրաստվում էին Բաքու մեկնել՝ մասնակցելու ՆԱՏՕ-ի «Համատեղ լավագույն ջանք-2004» զորավարժություններին, որոնք պետք է տեղի ունենային սեպտեմբերի 13-26-ը: Զորավարժություններին մասնակցելու էին ՆԱՏՕ-ի անդամ եւ գործընկեր 20 պետությունների 400 զինվորականներ: Հիշեցնենք, որ 2003 թ. «Համատեղ լավագույն ջանք» զորավարժությունները կայացան Հայաստանում: Ադրբեջանը, հաշվի առնելով ղարաբաղյան հակամարտության չկարգավորված լինելը, ինչպես նաեւ Բաքու-Երեւան դիվանագիտական հարաբերությունների բացակայությունը, հրաժարվեց սպաներ ուղարկել Երեւան: Թուրքիան, որը նույնպես դիվանագիտական հարաբերություններ չունի Հայաստանի հետ եւ արդեն 11 տարի շրջափակման մեջ է պահում մեր հանրապետությանը, մասնակցեց հայաստանյան զորավարժություններին:

«Համատեղ լավագույն ջանքն» անցկացվում է ՆԱՏՕ-ի «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում, եւ նպատակներից մեկը համագործակցության ճանապարհով տարածաշրջանի երկրների միջեւ լարվածության թուլացումն է: Բաքվի զորավարժությունների պատճառով, հակառակը, Ադրբեջանում հակահայ մոլուցքն ավելի ուժգնացավ: Զորավարժությունների կազմակերպողը, ֆինանսավորողը, անկախ նրանից, թե որ երկրում է անցկացվում, ՆԱՏՕ-ն է: Հյուսիսատլանտյան դաշինքն է հրավերներ ուղարկում մասնակից պետությունների ներկայացուցիչներին, ապահովում նրանց անվտանգությունը:

Վերջապես ՆԱՏՕ-ն տեղի չտվեց Ադրբեջանի քմահաճույքին եւ այս անգամ, ի տարբերություն նախորդ դեպքերի, չհամակերպվեց Բաքվի իշխանությունների շանտաժին: Հիշեցնենք, որ 2004 թ. հունվարին ՀՀ ՊՆ երեք սպաներին թույլ չտրվեց մեկնել Բաքու՝ մասնակցելու զորավարժությունների նախնական պլանավորման կոնֆերանսին: Թբիլիսիում Ադրբեջանի դեսպանատնից մուտքի արտոնագրեր ստանալու դիմումի մերժումից հետո հայ սպաներին ՆԱՏՕ-ն խորհուրդ տվեց մեկնել Ստամբուլ եւ այնտեղից ուղեւորվել Բաքու: Թուրքական իշխանությունների «օժանդակությամբ» հայերին թույլ չտրվեց տեղավորվել Ստամբուլ-Բաքու օդանավում: Բրյուսելը չհապարտեց ոչ Ադրբեջանի եւ ոչ էլ Թուրքիայի քայլերը:

Փետրվարին Ադրբեջանում պետական մակարդակի հասցված հայատյացությունը ծնեց առաջին «հերոսին»: Բուդապեշտում՝ ՆԱՏՕ-ի շրջանակներում անցկացվող անգլերենի դասընթացի օրերին, Ռամիլ Սաֆարովը գիշերը կացնահարեց իր հայ գործընկերոջը: Այս ոճրագործությանը ՆԱՏՕ-ն չտվեց համարժեք պատասխան, իսկ Բաքվում Սաֆարովին համարեցին իսկական հերոս:

Հունիսին երկու հայ սպաների հաջողվեց հասնել Բաքու եւ մասնակցել Հյուսիսատլանտյան դաշինքի կոնֆերանսին: Ադրբեջանական իշխանությունների թողտվությամբ

այսպես կոչված «Ղարաբաղի ազատագրական կազմակերպության» ակտիվիստները գրոհեցին կոնֆերանսի դահլիճ, սակայն նրանց չհաջողվեց սպանել հայ սպաներին: ՆԱՏՕ-ն կրկին համարժեք պատասխան չտվեց տեղի ունեցածին:

Փաստորեն, եթե Բրյուսելն այս դեպքում էլ տեղի տար Բաքվի քմահաճույքներին, ապա դա կնշանակեր նաեւ, որ անուղղակիորեն խրախուսում է Ադրբեջանի հակահայ քաղաքականությունը: «Ադրբեջանի ԱԳՆ-ի եւ ՊՆ-ի ներկայացուցիչների եւ ՆԱՏՕ-ի պաշտոնյաների միջեւ ձեռք է բերվել պայմանավորվածություն, ըստ որի զորավարժություններին կարող են մասնակցել երեքից ոչ ավելի հայեր: Մենք թույլ չենք տա հայ սպաների մասնակցությունն առանձին դասակի կազմով», օրերս հայտարարեց արտգործնախարար Էլմար Մամեդյարովը, չբացառելով, որ ՆԱՏՕ-ի հետ բանակցությունների արդյունքում հնարավոր է հայերն ընդհանրապես չմասնակցեն զորավարժություններին:

Անցած ուրբաթ պաշտպանության նախարար Սաֆար Աբիեւը կտրականապես դեմ արտահայտվեց հայ սպաների մասնակցությանը: Հաջորդ օրը Բաքու քաղաքում Իլհամ Ալիեւն ասաց. «Ես չեմ ցանկանում հայ սպաների ժամանումը Բաքու, եւ Ադրբեջանը դրա համար կգործադրի անհրաժեշտ միջոցներ»: Ալիեւը հավելել է, որ ադրբեջանցի ժողովուրդը պետք է պատրաստ լինի ռազմական ճանապարհով ազատագրելու օկուպացված հողերը:

Ի դեպ, Բուդապեշտի ողբերգությունից հետո Հայաստանի որոշ քաղաքական գործիչներ սպանությունը դատապարտելով նաեւ կարծիք հայտնեցին, թե հայ եւ ադրբեջանցի ժողովուրդները գենետիկորեն անհամատեղելի են: Հետեւեց արձագանքը. հայաստանյան չորս հասարակական կազմակերպություններ անթույլատրելի որակեցին նման քննարկումը:

Թշնամական «հարուստ» անցյալից բացի հայերն ու ադրբեջանցիները միաժամանակ կողք-կողքի ապրել են: Սակայն ադրբեջանական նորօրյա իշխանությունների՝ պետական մակարդակի հասցրած հայատյացությունը կարող է հասցնել եթե ոչ գենետիկ անհամատեղելիության պնդումները, ապա ցանկացած ձեւով նույն պետության մեջ հայերի ու ադրբեջանցիների գոյակցության անհնարին լինելը:

Ըստ էության, Բաքվի իշխանությունները հաստատում են հայկական կողմի պնդումները, որ Ղարաբաղը երբեք չի կարող լինել Ադրբեջանի կազմում: Ավելին՝ ադրբեջանական կողմի սպառնալիքները, թե ռազմական ճանապարհով կլուծի Ղարաբաղի խնդիրը, Հայաստանին եւ ԼՂՀ-ին պարտավորեցնում են բնակեցնելով ամրապնդել Ղարաբաղի շուրջ ստեղծված անվտանգության գոտին:

«Եվրոպականացվու՞մ» ենք

Հանրապետության հրապարակը կարելի է Հայաստանի խորհրդանիշերից համարել: Թե որքանով է նպատակահարմար այդտեղ Լենինի արձանին փոխարինած հեռուստաէկրանին ռուսական «Վիա գրա» խմբի, քիչ է ասել էրոտիկ, տեսահոլովակները ցուցադրել (13.09.04, ժամը 18:15), թող որոշեն պաշտոնական մարմինները: Բայց ցավալի է. մի՞թե ուրիշ ոչինչ չունենք ցուցադրելու մեր երկիր այցելած ու «Արմենիա» հյուրանոցում իջեւանած զբոսաշրջիկներին:

Ա. Կ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն / հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ 529353
Համակարգչային ձեւաւորումը
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

«Այս տարի Երեւանում կենտրոնացված ջեռուցում չի լինի: 13 կազմակերպություններ եւ անհատ ձեռներեցներ ներգրավվելու են ջեռուցման կազմակերպման մեջ: Նրանք բիզնես ծրագրեր են ներկայացրել, համաձայն որոնց վարձակալելու եւ տնօրինելու են կաթսայատները: 5 կազմակերպությունների հետ արդեն պայմանագրեր են կնքվել, մոտ օրերս նաեւ մնացածի հետ կկնքվեն, եւ Ավանում, Դավիթաշենում, Աջափնյակում ու Կենտրոնում ջեռուցումը կկազմակերպվեն մասնավոր կազմակերպությունները», երեկ այսպիսի հայտարարություն արեց քաղաքապետարանում շինարարության, բարեկարգման եւ կոմունալ վարչության պետ **Ասոս Սարգսյանը**:

Ինչպես նաեւ վարչությունները են ապահովելու, ոչ էլ բնակիչներն այդքան միամիտ են, որ հավատան ամեն ձմեռնամուտի տեղական իշխանությունների հերթապահ խոստումներին: Վարչության պետն այս տարվա համար էլ ներկայացրեց դրանք: Թաղային համայնքներում, ինչպես կարգն է, տանիքների նորոգումների, դռների, պատուհանների ամրացման կամ նորերի տեղադրման, վերելակների աշխատանքը կանոնակարգելու նոր ծրագրեր են մշակվում: Ասոս Սարգսյանի ասելով, այդ աշխատանքների 90 տոկոսն արդեն իրականացվել է: Դրանք կատարվում են հիմնականում քաղաքապետարանների ֆինանսական միջոցներով, (վերջինս շինանյութեր է տրամադրում) համատիրությունների ու բնակիչների ներգրավմամբ:

Ամեն տարի առաջին ձյունը եւ դրան հաջորդած օրերը բառացիորեն կաթվածահար են անում քաղաքային տրանսպորտը: Հատկապես ավտոբուսային ու երթուղային տաքսիների աշխատանքային հասնելը կամ վերադառնալը դառնում է օրվա գլխավոր խնդիրը:

Թերեւս այստեղից քաղաքային իշխանությունները ձյան մաքրման ու փողոցներն անցանելի դարձնելու պլանների հետ միասին մտահոգվեն նաեւ երթուղային տաքսիներում ձմեռային անվադողեր ամրացնելու մասին: Խոսքը վերաբերում է հատկապես անանցանելի դարձող հատվածներին (օրինակ, Նորքի զանգվածներին), ուր այդ օրերին երթուղայինները՝ հին թե նոր, մաշված թե չմաշված, խուսափում են

Ջեռուցման մատակարարումն այս տարի լիովին փոխվելու է

Միայն չնչին թվով շենքեր ջերմաէլեկտրակայանի միջոցով կենտրոնացված ջեռուցում կստանան, իսկ քաղաքապետարանը էլի սպասելու է ջեռուցման վերաբերյալ անհատների եւ կազմակերպությունների նոր բիզնես ծրագրերի:

Փաստացի անցումը բացառապես տեղային ջեռուցման համակարգի, ինչի մասին նախորդ տարիներին պնդում էին պաշտոնատարները, չի լինի: «Նոր համակարգը կլինի եւ տեղային, եւ մի քիչ ավելի լայնածավալ: Այս տարի միայն 2-3 շենքի ջեռուցում ապահովելը չի նշանակի, թե կազմակերպությունը կավարտի իր անելիքը: Պայմանագրի եւ բիզնես ծրագրի համաձայն տվյալ կաթսայատունը վարձակալած անհատը կամ միությունը պարտավորվում է 2-3 տարում վերականգնել կաթսայատնից ջեռուցվող շենքերի նախկին քանակն ամբողջությամբ:

Ինչպես միշտ, արդեն աշնան սկզբից, լրագրողների հետ հանդիպումների ժամանակ քաղաքապետարանում սկսում են խոսել ձմռան նախապատրաստական աշխատանքների մասին: Սովորաբար այդ խնդիրներն այնքան շատ են, եւ բնակֆոնդի մեծ մասի քայքայվածության պայմաններում այնքան սրված, որ ոչ իշխանություններն են հավատում, թե մեր բնակչության համար ցուրտ ձմռանը դիմանալու տանելի կիչների ներգրավմամբ:

Հատկապես բնակելիների տանիքների խնդիրը մեր քաղաքային տնտեսության ամենացավոտ կողմերից է: Դրանց նորոգման համար հսկայական գումարներ են պետք, որ վեր են քաղաքապետարանների, համատիրությունների ու բնակիչների ուժերից: Թե քանի տանիք է հաջողվել նորոգել Երեւանում այս ձմռան հանդիման, քանի դուռ ու լուսամուտ նորոգվել ու ամրացվել, վարչության պետը, համենայն դեպս, չասաց եւ խոստացավ ներկայացնել ամսվա վերջին:

Մայրաքաղաքում ավարտին են մոտենում ե՛ւ քաղաքապետարանի, ե՛ւ թաղապետարանների ուժերով կատարվող ասֆալտապատումները: Նախատեսվում են լրացուցիչ աշխատանքներ նաեւ փոսային նորոգումների համար: Ընթացս շարունակվում է քաղաքապետարանի համագործակցությունը ջրմուղ-կոյուղու, գազա եւ էներգամատակարարման այն կառույցների հետ, որոնք վթարների վերացումից հետո ասֆալտը թողնում են քարուքանդ վիճակում եւ հեռանում:

Քաղաքապետարանը հերթական պարտադրանքն է դրել նրանց առջեւ, ըստ որի մինչեւ տարեվերջ պիտի լցնեն ու բարեկարգեն դեռ նախորդ տարվանից մնացած խրամուղիները:

Ցանկության դեպքում միշտ էլ լուծումներ լինում են, սակայն քաղաքապետարանի տրանսպորտային եւ կոմունալ վարչություններում այս հարցը երբեք համաստեղ քննարկման թեմա չի դարձել:

Ասոս Սարգսյանը միայն հավաստիացրեց, որ ձյուն մաքրող նոր տեխնիկայի համալրման միջոցառումներն ընթացքի մեջ են, իսկ թաղային համայնքներում մոտ 270 տ աղ ու ավազ է կուտակվել փողոցների վրա ցանելու համար:

«Ազգի» նկատողությանն ի պատասխան, թե հնարավոր չէ՞ արդյոք հրաժարվել աղապատումից, որ շարունակաբար փողոցների խորդուբորդությունների, փոսերի ու փոսորակների խրոնիկական առատություն է առաջացնում, եւ դիմել նոր միջոցների, ինչպես արվում է այսօր Ռուսաստանում, Ասոս Սարգսյանը ի զարմանս պարզապես ժխտեց աղի վնասակարությունը: Ինչը, ի դեպ, իբրեւ ասֆալտածածկույթի քայքայման գլխավոր պատճառ, ամեն անգամ նշել են նույն քաղաքապետարանի պաշտոնյաները: Մի բան հաստատ է, այնուամենայնիվ, ասֆալտապատումը թե՛ գարնանը, թե՛ ամռանն ու ձմեռնամուտին, քաղաքային իշխանությունների ամենասիրած զբաղմունքն է:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Հակոբ Ծառոյանը հացադուլ եւ ջրադուլ է հայտարարել

Ինչպես տեղեկացրել էինք մեր նախորդ համարներից մեկում, մեր թերթի հոդվածագիրներից Հակոբ Ծառոյանի նկատմամբ Լոռու մարզի 1-ին ատյանի դատարանը երեկ պետք է վճիռ կայացներ: Նաեւ հույս էինք հայտնել, որ արհեստականորեն սարքված քրեական գործով ավելի քան 1,5 տարի ապօրինաբար անազատության մեջ պահվող Հակոբ Ծառոյանի նկատմամբ դատարանը կկայացնի արդար վճիռ: Սակայն Լոռու մարզի 1-ին ատյանի դատարանը նույնպես չկարողացավ վեր կանգնել դատախազության ճնշումներից եւ որոշեց Հակոբ Ծառոյանին դատապարտել 4,5 տարվա ազատազրկման, հերթական անգամ ապացուցելով Հայաստանի դատարանների «անկախության» եւ «անաչառության» առասպելը: Հակոբ Ծառոյանը որոշել է բողոքարկել այդ վճիռը վերաքննիչ դատարանում, միաժամանակ, բողոքելով դրա անարդար լինելուց, հայտարարել հացադուլ եւ ջրադուլ: Այդ կապակցությամբ նա հետեւյալ հայտարարությունն է արել ուղղված ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին, կոռուպցիայի դեմ պայքարի հանձնաժողովի նախագահ, վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանին, գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանին, մարդու իրավունքների պաշտպան Լարիսա Ալավերդյանին: Բողոքի արտահայտման այդ ծայրահեղ ձեւը գոնե հիմա կստիպի՞ հիշյալ անձանց զբաղվելու մարդու իրավունքների կոպիտ ոտնահարման այս կոնկրետ դեպքով, երբ դատախազությունը խորհրդային տարիների լավագույն ժամանակների ոգով մարդուն ուղղակի ցանկանում է «փտեցնել» բանտում:

Հայտարարություն

Երկու տարի առաջ՝ 27.08.02 թ. Գեղարքունիքի մարզի դատախազությունը քրեադատավարական նորմերի կոպիտ խախտումներով իմ նկատմամբ հարուցում է 100 տոկոսանոց անհիմն քրեական գործ եւ 1,5 տարուց ավելի իմ նկատմամբ իրականացվում է անհիմն քրեական հետապնդում, սակայն ուղիղ 2 տարի ես չեմ կարողանում հասնել նրան, որ ՀՀ գլխավոր դատախազությունում ընթացք տրվեն ՀՀ օրենսդրության պահանջների պահպանմամբ իրենց ուղարկված իմ դիմումներին եւ հայտարարություններին (դիմել եմ ավելի քան 50 անգամ):

ՀՀ գլխավոր դատախազությունում իմ դիմումներին ու հայտարարություններին ընթացք չեն տալիս եւ մամուլում տպագրված ու հեռուստատեսությամբ հնչած հայտարարություններին ուշադրություն չեն դարձնում, որովհետեւ իրենք էլ են գիտակցում, որ իմ նկատմամբ ակնհայտ անհիմն քրեական հետապնդում է իրականացվում, եւ այդ պատճառով պետք է մեղադրանք առաջադրվի դատախազության համակարգում ղեկավար դիրք գրավող Ալբերտ Մարգարյանի, անհիմն քրեական գործ հարուցող եւ բարձրաստիճան կամ հովանավորներ ունեցող քննիչ Հովսեփ Սարգսյանի, ինչպես նաեւ ինձ անհիմն հետախուզում հայտարարող եւ մեղադրանք առաջադրող քննիչ Վարդան Ավետիսյանի նկատմամբ:

2003 թ. մարտին սկսած եւ 2003 թ. նոյեմբերից Լոռու մարզի 1-ին ատյանի դատարանում տեղի ունեցող դատաքննության ընթացքում ես ապացուցել եմ ինձ ներկայացված մեղադրանքի սնանկ եւ անհիմն լինելը, սակայն դատարանը եւս գտավ, որ ես կատարել եմ ինձ վերագրվող հանցագործությունը, եւ կայացրեց մեղադրական դատավճիռ: Ակնհայտ է, որ դատավորը ենթարկվել է ճնշումների եւ այդ պատճառով է կայացրել մեղադրական դատավճիռ:

Ինձ համար ակնհայտ է, որ ես «քրեական հանցագործ» եմ, որովհետեւ ՀՀ-ում ոչ թե ՀՀ սահմանադրությունն ու օրենքներն են գործում, այլ գործում են ՀՀ արդարադատության խորհրդի անդամ եւ Գեղարքունիքի մարզի դատախազ Ալբերտ Մարգարյանի ունեցած պաշտոնական լծակները:

Քանի որ ես չեմ պատրաստվում իմ չկատարած հանցագործության համար հանցագործի անուն վաստակել եւ այդ կարգավիճակով ապրել, ապա ես դատավճիռը կարդալուց անմիջապես հետո

հայտարարում եմ հացադուլ եւ ջրադուլ,

որն իրականացնելու եմ այնքան ժամանակ, քանի դեռ ինձ հետ չեն հանդիպել՝

1. ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպան տիկին Լարիսա Ալավերդյանը,
2. ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահի ներկայացուցիչը,
3. ՀՀ կոռուպցիայի դեմ պայքարի հանձնաժողովի անդամներից որեւէ մեկը,
4. ՀՀ գլխավոր դատախազի տեղակալներից որեւէ մեկը:

Փառեն եպս. Ավետիքյանի ձեռամբ վերաօծվեց ամերիկահայ բարերար Հովհաննես Մկրյանի աջակցությամբ վերանորոգված Կարմրավոր Ս. Աստվածածին եկեղեցին

Սեպտեմբերի 12-ին, խաչվերացի տոնի օրը, կրկնակի ուրախության ու բերկրանքի տոն էր Աշտարակի թեմի հավատացյալների համար, քանզի ձեռամբ Տ. Փառեն եպս. Ավետիքյանի օծվեց 7-րդ դարի հայ ճարտարապետության գոհարներից մեկը՝ Կարմրավոր Ս. Աստվածածին եկեղեցին: Եկեղեցու վերանորոգման եւ տարածքի բարեկարգման աշխատանքները կատարվել են Հայ եկեղեցու ամերիկաբնակ բարերար Հովհաննես Մկրյանի անմիջական աջակցությամբ:

Օծման արարողությունից հետո Փառեն սրբազանը շնորհավորեց հայի» պատվո բարձր շքանշանով: Հայրապետական կոնդակն ընթերցեց Արագածոտնի թեմում Ամենայն հայոց կաթողիկոսի ներկայացուցիչ Տ. Թորգոմ աբղ. Տոնիկյանը:

«Հատկապես նոր հազարամյակում սկսված եկեղեցաշինական հսկայածավալ աշխատանքներին մասնակից լինելու այն զգալի ներդրման ու ոգին, որոնցով Դու ազնիվ բարերարությամբ կյանքի կոչեցիր Արագածոտնի թեմի Կարմրավոր Սուրբ Աստվածածին եկեղեցու վերանորոգման աշխատանքները, վկայությունն են ջերմ հայրենասիրության եւ Առաքելական Սուրբ եկեղեցու

Կարմրավորը վերանորոգումից հետո:

Փառեն սրբազանը շքանշանն է ամրացնում բարերար Հովհաննես Մկրյանի կրծքին:

բոլորին հիշարժան օրվա առիթով՝ մաղթելով, որ այսուհետ միշտ Կարմրավոր Ս. Աստվածածին եկեղեցու Ս. Սեղանից Տիրոջ մարմինն ու արյունը բաշխվի հայ հավատացյալ բազմությանը:

«Հիշարժան պահ է ամենքիս համար, քանզի եւս մեկ աղոթքի տուն է բացվում Հայոց աշխարհում: Մեր աղոթքն է առ բարձրյալն Աստված, որ այս հոյակերտ եկեղեցին լինի Աստծո եւ մարդու հանդիպման վայր, ուր ամենքս կարող ենք մեր ցավերը, հոգսերը կիսել Տիրոջ հետ, մեր խնդրանքները ներկայացնել ամենակալին եւ ինչու չէ նրա շնորհները ստանալ Ս. Հաղորդության միջոցով», նշեց սրբազան Հայրն իր խոսքում:

Փառեն եպս. Ավետիքյանը նաեւ տեղեկացրեց, որ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի սրբատառ կոնդակով, ի գնահատություն եկեղեցու բարերար Հովհաննես Մկրյանի եկեղեցաշեն եւ ազգանվեր գործունեության, նա պարգեւատրվում է Հայ առաքելական եկեղեցու «Ս. Ներսես Շնորհալի» պատվո բարձր շքանշանով...

հանդեպ ուղիական անմնացորդ նվիրումի ու հավատարմության:...Ուրախությամբ ենք հաստատում, որ ապրելով Հայաստանից հեռու՝ Դուք Ձեր սրտում կրելով մայր հայրենիքը, նրա հոգսերի ու խնդիրների արդյունավոր լուծման ազնիվ փափագը, ձեռք եք մեկնում աջակցության եւ օգնության: Կարեւորելով հոգեւոր անանց արժեքների եւ նվիրական սրբությունների շուրջ համախմբվելու ամուր կամքն ու գիտակցությունը՝ Դուք մնայուն ավանդ եք բերում նաեւ համազգային մեր կյանքում նորանոր հաջողությունների ամրագրմանը՝ օգտակար լինելով հայ ժողովրդին ու Սուրբ եկեղեցուն», ասվում է Հայրապետական սրբատառ կոնդակում:

Արարողությանը մասնակցում էին Տ. Սասուն ծ. վրդ. Զմրուխտյանը, Արագածոտնի մարզպետ Գաբրիել Ղազարյանը, մշակույթի եւ արվեստի գործիչներ:

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌԻ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Կառչուն նախագահներ եւ դինաստիաներ

Պուտինից մինչեւ Քոչարյան, Լուկաշենկոյից մինչեւ Թուրքմենբաշի

Բելառուսի նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն որոշել է երրորդ ժամկետով դառնալ երկրի ղեկավար: Հոկտեմբերի 17-ին անցկացվելու է համաժողովրդական հանրաքվե, որի արդյունքները թույլ են տալու «Բատկային» երրորդ անգամ՝ 2006 թ. մասնակցել նախագահական ընտրություններին եւ Բելառուսում բռնապետական կարգերը պահպանել մինչեւ 2011 թ.: Թե հետո ինչ կլինի՝ էլի կորոշի Լուկաշենկոն. օրինակ, ինչո՞ւ չլինել նախագահ մինչեւ 2030 թվականը:

Ավտորիտար հակումներով ԱՊՀ անդամ 12 պետությունների ղեկավարները միմյանցից այնքան էլ չեն տարբերվում: Անշուշտ, տեղին չէ համեմատել, ասենք, Մոլդովայի նախագահ Վլադիմիր Վորոնինին եւ Թուրքմենբաշուն, կամ Ռոբերտ Քոչարյանին ու Էմոմալի Ռահմոնովին: Պարզապես 12 նախագահներն այն չափի են բռնակալ, որքան հանդուրժում է տվյալ երկրի ժողովուրդը եւ ինչ-որ չափով՝ Արեւմուտքը: Այս 12 նախագահները մեկ ընդհանրություն ունեն՝ ցանկանում են նախագահի պաշտոնում մնալ մինչեւ մահ կամ, վատթարագույն դեպքում, իշխանությունը փոխանցել իրենց դինաստիայից արժանի մեկին:

Վատից վատն էլ կա: Ուրեմն սկսենք Թուրքմենբաշուց: Բանվորի ընտանիքում լույս աշխարհ եկած 64-ամյա Սափարմուրադ Նիյազովը Թուրքմենստանը կառավարում է 1985 թ.-ից: Խորհրդային Միության հոգեվարքի տարիներին Թուրքմենբաշին կարողացավ իշխանությունը ձեռքում պահել անկախացող Թուրքմենստանում (1990 թ.), իսկ չորս տարի անց կազմակերպեց հանրաքվե, ինչը նրան թույլ տվեց մինչեւ 2002 թ. նախագահի պաշտոնում մնալ առանց ընտրությունների: Թուրքմենբաշին որոշեց, որ սա քիչ է, եւ 1999 թ. երկրի խորհրդարանը միաձայն նրան ընտրեց ցմահ նախագահ: Թուրքմենբաշին հայտարարել է, որ 2010 թ. կհրաժարվի նախագահի աթոռից: Սա, թերեւս, Նիյազովի արտահայտած ամենաժողովրդական հայտարարությունն է:

Ուզբեկստանի նախագահ Իսլամ Քարիմովը երկիրը ղեկավարում է 1989 թ.-ից, սակայն այս հանրապետությունում միայն մեկ նախագահական ընտրություն է եղել (2000 թ.), որը, ըստ արեւմտյան դիտորդների, անցել է համատարած կեղծիքներով: Երկու տարի առաջ ազգությամբ տաջիկ 66-ամյա Քարիմովը կազմակերպեց հանրաքվե, եւ նախագահ է մնալու մինչեւ 2007 թ.: Սա, անշուշտ, առայժմ Քարիմովի միայն մոտ ապագայի ցանկությունն է:

64-ամյա Նուրսուլթան Նազարբաեւը Ղազախստանում իշխում է 1989 թ.-ից: Բռնապետության աստիճանով Ղազախստանը Ուզբեկստանից դժվար է տարբերել, սակայն, ի տարբերություն Քարիմովի, Նազարբաեւը հպարտությամբ նշում է, որ ինքը ժողովրդավարության հաստատման ջատագով է: Ըստ ոչ պաշտոնական լուրերի, Նազարբաեւը սպասում է հարմար պահի՝ իշխանությունը դստերը փոխանցելու:

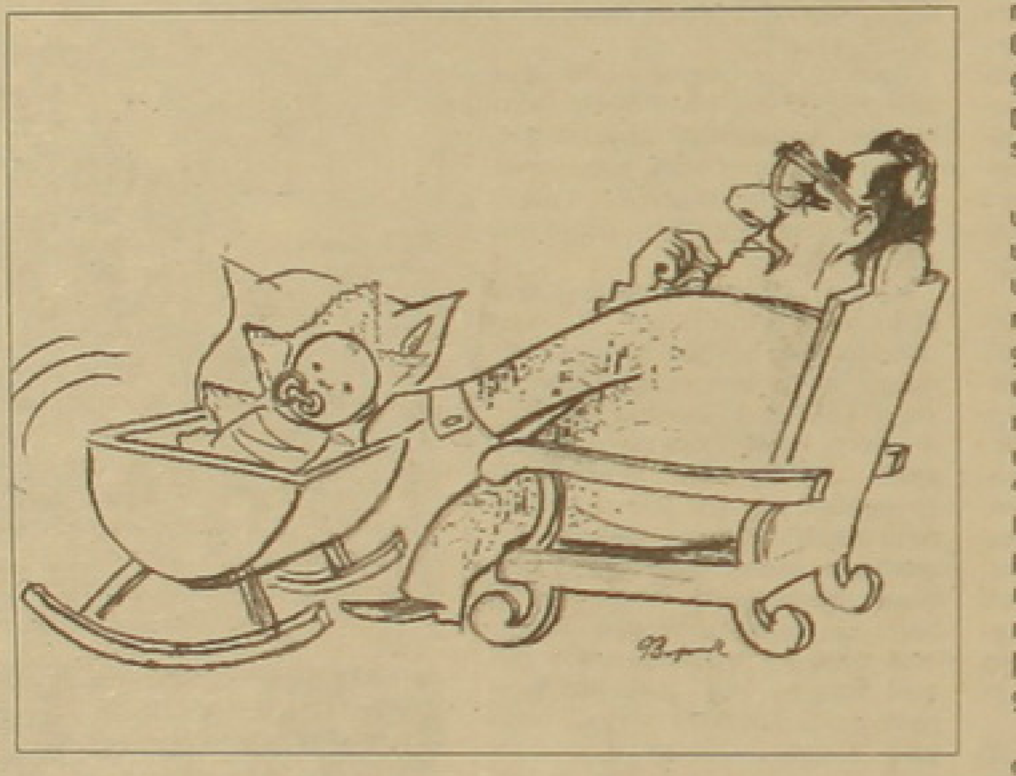

Կըզըլ-Բայրաք գյուղում ծնված Ասկար Ակաեւին Արեւմուտքը պիտակել է Միջին Ասիայի ժողովրդավար, իսկ Կիրգիզիան՝ «ժողովրդավարության օազիս»: 60-ամյա Ակաեւը Կիրգիզիայում իշխում է խորհրդային ժամանակներից: Նրա նախագահության ժամկետը լրանում է 2005 թ.: Առայժմ նա հրապարակավ չի հայտարարել 2005 թ. հետո էլ նախագահ մնալու իր ցանկության մասին: Ակաեւը բռնապետական հակումներով, անշուշտ, տարբերվում է Նազարբաեւից եւ Քարիմովից, սակայն պետք է հաշվի առնել, որ, ի տարբերություն Ղազախստանի եւ Ուզբեկստանի, Կիրգիզիան նավթ ու գազ չունի, հետեւաբար՝ Արեւմուտքը կարող է եւ չհանդուրժել Ակաեւի նախագահ մնալու նկրտումը:

Էմոմալի Ռահմոնովը միջինասիական մյուս չորս հանրապետությունների ղեկավարներից միակն է, որ իշխանության է եկել Խորհրդային Միության փլուզումից հետո՝ 1992 թ.: Անցյալ տարի Տաջիկստանում կազմակերպվեց հանրաքվե, որով Ռահմոնովին թույլ տվեց եւս երկու անգամ մասնակցել նախագահական ընտրություններին, ինչը նշանակում է, որ նա կարող է երկիրը ղեկավարել մինչեւ 2013 թ.:

Լուկաշենկոյի մասին արդեն խոսվել է վերեւում: Մինչեւ 2011 թ. նա հավանաբար ղեկավարի Բելառուսը, եթե, իհարկե, Շեւարդնաձեի օրինակով ամերիկացիները չտապալեն նրան:

ԱՊՀ տարածքում ժողովրդավարության որոշակի նշաններ է ցույց տալիս միայն Մոլդովան: Եվրոպայում գտնվող այս երկրում նախագահական ընտրությունները համեմատաբար ազատ եւ արդար են եղել: Մինչեւ 1996 թ. երկրի ղեկավարը Միրչա Սնեգուրն էր, որին փոխարինեց Պետրու Լուչինսկին: 2001 թ. կոմունիստ առաջնորդ Վլադիմիր Վորոնինը ազատ եւ արդար ընտրություններով դարձավ երկրի նախագահ:

Հարեւան Ուկրաինայում դիկտատորական հակումներով հայտնի Լեոնիդ Կուչման հաջորդ ամիս, երկիրը 10 տարի ղեկավարելուց հետո, ստիպված է լինելու հեռանալ: Նա չի մասնակցի նախագահական ընտրություններին, սակայն ակնհայտորեն փորձում է ամեն գնով իշխանության բերել իր մարդուն՝ երկրի գործող վարչապետին: Ըստ միջազգային դիտորդների, Ուկրաինայում տեղի ունեցած վերջին 10 տարիների բոլոր ընտրություններն անցել են համատարած խախտումներով:

Անդրկովկաս վերադառնալուց առաջ անդրադառնանք Վլադիմիր Պուտինին: ԱՊՀ տարածքում առաջինը հենց Ռուսաստանը կիրառեց նախագահի իրավահաջորդի «օպերացիան». ալկոհոլի սիրահար Բորիս Ելցինը որոշեց, որ համայն Ռուսիո առաջնորդի ամենաարժանի թեկնածուն ՊԱԿ-ի հետախույզ Պուտինն է: Ըստ ռուսական սահմանադրության, Պուտինն իրավունք չունի 3-րդ անգամ ընտրվելու նախագահի պաշտոնում: Արդեն իսկ այսօր խոսվում է Պուտինի իրավահաջորդի մասին:

Ուշագրավ է Վրաստանի պարագան: Բացարձակ մեծամասնությամբ 1990 թ. նախագահ ընտրված Զվիադ Գամսախուրդիային իշխանությունից բռնի հեռացրին վրացի «երկրապահներ» Ջաբա Իոսելիանին եւ Թենգիզ Կիտովանին: 1992 թ.-ից Վրաստանի ղեկավարը Էդուարդ Շեւարդնաձեն էր: 2003 թ. ամերիկացիների օգնությամբ 36-ամյա Միխայիլ Սաակաշվիլին տապալեց Շեւարդնաձեին, իսկ մի քանի ամիս առաջ բացարձակ մեծամասնությամբ ընտրվեց Վրաստանի նախագահ: Թե ինչքան ժողովրդավար նախագահ է Սաակաշվիլին, ցույց կտա ժամանակը: Միայն փաստենք, որ նրա իշխանության մի քանի ամիսների ընթացքում Վրաստանի խորհրդարանն ընդունել է այնպիսի օրենքներ, որոնք հատուկ են բռնապետական պետություններին:

Հարեւան Ադրբեջանն առաջինն էր ԱՊՀ տարածքում, որտեղ իշխանությունը հորից փոխանցվեց որդուն: Ինչպես ԱՊՀ գրեթե բոլոր երկրներում, այնպես էլ Ադրբեջանում, ժողովրդավարություն կոչվածը բառ է՝ ոչ ավելին: 1992 թ. իշխանությունից բռնի հեռացվեց նախագահ Այազ Մութալիբովը, 1993 թ. ռազմատեսական հեղաշրջումով Հեյդար Ալիեւը տապալեց Աբուլֆազ Էլչիբեյի իշխանությունը: Երկրի երիտասարդ սուլթան Իլհամ Ալիեւը կարող է երկիրը կառավարել մինչեւ 2013 թ.:

Հայաստանում 1991 թ.-ից տեղի ունեցած բոլոր ընտրություններն անցել են համատարած կեղծիքներով: 1996 թ. «Երկրապահը» նախագահի պաշտոնում «պահեց» Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին, սակայն երկու տարի անց հարմար գտավ տապալել նրան: Գործող նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը 1998 եւ 2003 թթ. ընտրություններում նախագահ է դարձել կասկածելի ընտրությունների արդյունքում: 2008 թ., ըստ Հայաստանի սահմանադրության, Քոչարյանը ստիպված է լինելու հեռանալ նախագահականից: Արդեն սկսվել է հայկական գահի արժանի թեկնածուների փնտրտուքը: Տարբեր անուններ են նշվում՝ Սերժ Սարգսյան, Աղվան Հովսեփյան, անգամ Արթուր Բաղդասարյան ու Դավիթ Հարությունյան: Համենայն դեպս, հայկական մամուլն արդեն սկսել է այս թեման ուշադրության կենտրոնում պահել: Վերոնշյալ թեկնածուներից կամ նրանցից, ում անունները դեռ չեն շրջանառվում, ո՞վ է ավելի արժանավորը: Սրանց մեջ կարող է եւ արժանավոր չգտնվել, ինչը թույլ կտա Քոչարյանին երրորդ անգամ հավակնել նախագահի աթոռին:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Իսրայելը շարունակում է խոչընդոտել ցեղասպանության բանաձեւի անցկացմանը

Իսրայելական «Հաարեց» թերթը վերջերս մի երկար հոդված է տպագրել ԱՄՆ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատի հաստատած ուղղման վերաբերյալ, որն արգելում է Թուրքիային Մ. Նահանգներից ստացած արտաքին օգնության գումարներն օգտագործել Հայոց ցեղասպանությունը ժխտելու նպատակով:

Հոդվածը հետաքրքրական մանրամասներ է պարունակում այն դերի մասին, որ ամերիկա-հրեական որոշ կազմակերպություններ շարունակում են խաղալ՝ աջակցելով Թուրքիային խոչընդոտելու Հայոց ցեղասպանության բանաձեւի անցկացմանը Կոնգրեսում: Լրագրող Նաթան Գուտմանը գրում է. «Հայոց ցեղասպանությունը Կոնգրեսին ճանաչել տալու պայքարն ամեն տարի վերածվում է կռվի՝ Կոնգրեսի փոքրիկ հայամետ խմբակցության եւ մնացյալների միջեւ, որոնց թվում են թուրք ներկայացուցչությունները եւ նրանց համար կամ նրանց անունից գործող քարոզչական խմբակցությունները, կառավարությունը, Կոնգրեսի վարչակարգի կողմնակիցներն ու հրեական մեծ կազմակերպությունները»:

Գուտմանը նշում է, որ «Վաշինգտոնում հրեա մի առաջավոր ակտիվիստ», որն այդ հարցում ներգրավված շատերի նման ցանկացել է մնալ անհայտ, «հաստատել է (հրեական) համայնքի դերակատարությունը» ցեղասպանության ժխտման գործում: Նա նաեւ հաղորդում է, որ հրեական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներն «անհարմար են զգում» (ինչպես նրանցից մեկը բնորոշեց) իրենց դիրքորոշումն արտահայտելու բանաձեւի առնչությամբ: Մի կողմից հրեաները, որպես համայնք, կարեկցական զգացումներ են տածում հայ ժողովրդի հանդեպ՝ վերջինիս ողբերգության հարցում, բայց մյուս կողմից՝ չեն մոռանում իսրայելա-թուրքական հարաբերությունները: «Մենք միշտ էլ անորոշություն ենք զգացել եւ դժվարացել ենք հավասարակշռությունը պահպանել բարոյական գործոնի եւ ռազմավարական շահի միջեւ», ասել է հրեական կազմակերպության պաշտոնական մի անձնավորություն:

Բացահայտելով նման կազմակերպությունների հակահայ տրամադրություններն ու քարոզչությունները, Գուտմանն այնուհետեւ գրում է. «Անցյալ տարի հրեական կազմակերպությունները, ի մասնավորի «Ամերիկա-հրեական կազմակերպությունը» (ԱՀԿ), առավել ակտիվ են եղել ցեղասպանության բանաձեւի խափանման գործում: Հրեական մի կազմակերպության գլխավոր ակտիվիստներից մեկը, որը ներգրավված է այդ աշխատանքներում, հստակ ասաց, որ անհրաժեշտության դեպքում նա չի տատանվի դարձյալ ճնշում բանեցնելու եւ ապահովելու բանաձեւի խափանումը, որպեսզի թուրքերը գոհ մնան: Նա խոստովանեց, որ անցյալում բազմաթիվ խնդրանքներով դիմել են իրենց կազմակերպությանը՝ Կոնգրեսում հայերի դեմ գործելու համար: Խնդրողների թվում էին, ըստ նրա, պետքարտուղարությունը, վարչակարգի տարբեր բաժինները, թուրք-հրեական համայնքը եւ այլն»: Ըստ անցյալ տարի 193 բանաձեւի խափանմանը մասնակից մի հրեա ակտիվիստի «հրեական մեծ կազմակերպություններում գերիշխող կարծիքն այն է, որ Մ. Նահանգների եւ Իսրայելի հետ Թուրքիայի հարաբերությունները շատ կարեւոր են մեզ համար, որ մենք զբաղվենք այդ (հայկական) հարցով»:

Անդրադառնալով Իսրայելի եւ Թուրքիայի հարաբերությունների վատացմանը վերջին շրջանում, Գուտմանը գրում է. «Հայոց ցեղասպանության հարցում հրեական համայնքի ներգրավումը մեծապես տուժում է իսրայելա-թուրքական հարաբերությունների ներկա կարգավիճակի հետեւանքով: Մի կազմակերպության պաշտոնական անձնավորություն հավաստիացրեց, որ թուրք-իսրայելական հարաբերությունների մեղրամսային տարիներին հրեական կազմակերպությունները շատ ավելի ոգեւորված եւ բացահայտորեն էին օժանդակում Թուրքիային՝ խափանելու հայերին առնչվող կոնգրեսական բանաձեւերը: Այժմ հարաբերությունների մի փոքր սառեցման պայմաններում հրեա ակտիվիստները փորձում են քիչ խառնվել այդ գործին»:

Փաստ է, որ տարիներ շարունակ ամերիկա-հրեական մի շարք կազմակերպություններ հակահայ քարոզչական աշխատանք են տարել: Բայց զարմանալի է, որ նրանցից ոմանք դեռեւս շարունակում են պաշտպանել Թուրքիային այն բանից հետո, երբ Թուրքիայի նախկին վարչապետ Բյուլենթ Էջեւիթն Իսրայելին մեղադրեց պաղեստինցիների նկատմամբ «ցեղասպանություն» կատարելու մեջ, իսկ ներկա վարչապետ Ռեջեփ Թայիփ Էրդողանը պաղեստինցիների վրա իսրայելական բանակի հարձակումները որակեց «պետական ահաբեկչություն»: Ի դեպ, ըստ վերջին հարցումների, թուրք հասարակության 82 տոկոսը համաձայն է այդ որակմանը:

Հակառակ այս մեղադրանքների, որոշ ամերիկա-հրեական կազմակերպություններ, շարունակելով թուրքամետ իրենց գործունեությունը, փաստորեն նպաստում են Թուրքիայի հակաիսրայելյան դիրքորոշմանը: Ինչպե՞ս կարող է իրեն հարգող հրեան կատարել Թուրքիայի հանձնարարականները, երբ այդ երկրի ղեկավարներն Իսրայելին ահաբեկիչ պետություն են անվանում եւ մեղադրում նրան ցեղասպանություն գործելու մեջ:

Բարեբախտաբար, մոլորված այս հրեաների թիվը մեծ չէ. նրանք ամերիկա-հրեական համայնքի «դինոզավրերն» են, եւ գաղափարախոսության առաջնորդներ լինելու նրանց օրերը հաշված են: Տասնյակ ամերիկա-հրեական խմբավորումներ համահովանավորներ են դարձել «ցեղասպանության կոնվենցիայի կոնգրեսական բանաձեւի», որտեղ Հոլոքոստի կողքին նշվում է նաեւ Հայոց ցեղասպանությունը: Այն հրեան, որ այդ բանաձեւի դեմ է պայքարում, փաստորեն ժխտում է ոչ միայն Հայոց ցեղասպանությունը, այլեւ Հոլոքոստը:

ՀԱՐՈՒԹ ՍԱՍՈՒՆՅԱՆ
«Կալիֆոռնիա կուրիեր»

Կատաղի մարտեր Իրաքում

Փաուելը խոստանում է մինչեւ տարեվերջ ճնշել ապստամբությունը

Երեկ Իրաքի տարբեր շրջաններում շարունակվում էին դեռեւս կիրակի օրն ապստամբների եւ ամերիկացի զինծառայողների միջեւ ծավալված մարտերը: Իրաքի առողջապահության նախարարության տվյալներ վկայակոչելով, Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ երկուշաբթի առավոտյան զոհերի թիվն առնվազն 110 է եղել եւ շարունակում է աճել:

Միայն Բաղդադում կիրակի օրը սպանվել է 37, Թալ Աֆարում՝ 51 մարդ: Մայրաքաղաքում մեկ օրում պայթեցվել է ականված 7 ավտոմեքենա: Ապստամբներն ականանետել են այսպես կոչված «կանաչ գոտու» տարածքը, որտեղ գտնվում են կառավարական հիմնարկներ եւ դեսպանատներ:

Բաղդադի կենտրոնում ուղղաթիռներից կրակ է բացվել ամերիկյան խփված զրահամեքենայի մոտ հավաքված անզեն իրաքցիների վրա: Պաշտոնական տվյալներով, սպանվել է 13 եւ վիրավորվել 61 մարդ: Զոհերի մեջ է «Ալ Արաբիա» հեռուստաընկերության թղթակիցը: Վիրավորներից մեկը Ռոյթերի թղթակիցն է:

Հյուսիսարեւմտյան Իրաքում անհայտ զինյալները հարձակվել են լեհական պարեկախմբի վրա, որի անդամներից երեքը սպանվել են, երեքը վիրավորվել: Ռամադի քաղաքի բնակելի շրջաններից մեկը գնդակոծվել է ամերիկյան տանկերից եւ ուղղաթիռներից: Սպանված 10 իրաքցիների մեջ կան կանայք եւ երեխաներ: Բաղդադից արեւմուտք տանող ճանապարհի վրա ականված ավտոմեքենայի պայթյունից զոհվել են երկու ոստիկան եւ 12-ամյա մի տղա:

Բաղդադում եւ իրաքյան այլ քաղաքներում ծայր առած խռովության պատասխանատվությունն ստանձնել է Աբու Մուսաբ ալ Զարքաուիի «Ջամաաթ աթ թաուհիդ վալ ջիհադ» ահաբեկչական խմբավորումը: Վերջինիս ինտերնետային սայթում հայտնված հրապարակման համաձայն, հենց իրեն է պատկանում իրաքցիների ապստամբության նախաձեռնությունը:

Զարքաուիի խմբավորումը պնդում է, թե ի վիճակի է «բռնամուն անակնկալի բերել եւ ռազմավարական օբյեկտներին հարվածել հարկ եղած վայրում եւ ժամին»:

Մինչդեռ ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելը «Ֆոքս նյուզ» հեռուստաընկերությանը տված հարցազրույցում հայտարարել է, թե ԱՄՆ իշխանությունները մտադիր են իրաքյան մի քանի քաղաքներում ծավալված ապստամբական շարժումը ճնշել մինչեւ տարեվերջ՝ նախքան հունվարյան համընդհանուր ընտրությունների անցկացումը: «Հիմա վախենալու եւ դժվարությունների առջեւ տեղի տալու ժամանակը չէ: Հարկավոր է շարունակել եւ ավարտին հասցնել մեր սկսած աշխատանքը», ընդգծել է Փաուելը:

ԱՄՆ-ն Իրաքում թուրքմենների միջոցով պատժում է Թուրքիային

Պատիժը հակազդեցություն է ենթադրում, իսկ հակազդեցությունը՝ թուրք-ամերիկյան հարաբերությունների սրում

Ամերիկյան «Թայմ» հանդեսը վերջին համարում նշել էր, որ նախագահ Ջորջ Բուշը վերընտրվելու դեպքում «չարիքի առանցքն» ընդարձակելու է, այդ առանցքում ընդգրկվելու է հինգ կամ վեց պետություն եւ, «նրանք թշնամի են հայտարարվելու եւ ենթարկվելու են ռազմական ներխուժման սպառնալիքի»:

Այդ մասին տեղեկացնելով, «Ենի շաֆաք» սեպտեմբերի 9-ի համարում Իբրահիմ Քարագյուլը հարցնում է. «Թուրքիան այդ հինգ կամ վեց պետությունների թվո՞ւմ է, թե՞ ոչ»: Թեեւ նա հարցին ուղղակի չի պատասխանում, բայց եւ այնպես ավելացնում է. «ԱՄՆ-ի թշնամի երկրների ցուցակում առաջին օղակը կազմում էին Աֆղանստանն ու Իրաքը: Երկրորդ օղակը կազմված է Սիրիայի, Իրանի, Լիբանանի, Սուդանի, Սաուդյան Արաբիայի պես երկրներից, իսկ երրորդ օղակում Պակիստանն է, Ինդոնեզիան եւ Թուրքիան»:

Երրորդ օղակի երկրներից Ինդոնեզիան, անտեսելով Վաշինգտոնի դժգոհությունը, իր զորքերը դուրս էր բերել Իրաքից: Թեեւ Պակիստանն ԱՄՆ-ի դաշնակիցն է, սակայն միջուկային զենք ունի: Այդ զենքի առկայությունը հակասում է Իսրայելի միջինարեւելյան ծրագրերին, եւ նա Վաշինգտոնից պահանջում է, որ զինաթափի Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքի երկրները: Ինչ վերաբերում է Թուրքիային, ապա նրան էլ մտահոգություն են պատճառում Հյուսիսային Իրաքի քաղաքական զարգացումները, շրջանը հարակից արաբական եւ թուրքմենական բնակավայրերի հաշվին ընդարձակելու, ընդարձակման հետ նաեւ միատարր քրդական դարձնելու միտումները:

Միտումների առումով, թերեւս պատահական չէր սեպտեմբերի 12-ին Մերձբալթիկա կատարած շրջայցի ընթացքում Թուրքիայի արտգործնախարար Աբդուլլահ Գյուլի հայտարարությունը, թե իր երկիրը չի կարող անտեսել Հյուսիսային Իրաքում տեղի ունեցող իրադարձությունները եւ անտարբեր լինել թուրքմենների ճակատագրի նկատմամբ: Տվյալ դեպքում խոսքը Մոսուլի գյուղաքաղաքներից Թալ Աֆարի մասին է, որտեղ, թուրքական աղբյուրների համաձայն, 450 հազար թուրքմեն է բնակվում: Այլ կերպ, Թալ Աֆարը մեծապես թուրքմեններով է բնակեցված, իսկ ամերիկյան ուժերը Նաջաֆից ու Ֆալուջայից հետո իրենց հարձակումները կենտրոնացնում են վերջին յոթ օրերին շարունակ պաշարման մեջ գտնվող այդ գյուղաքաղաքի վրա:

Հիշեցման կարգով նշենք, որ Թալ Աֆարի վրա ամերիկյան ուժերի հարձակումներն սկսել էին սեպտեմբերի 4-ին: Հարձակումների նախնական երկօրյա փուլում ավելի քան 13 մարդ սպանվել էր, 60-ը՝ վիրավորվել: Սպանվածներն, ըստ ամենայնի, թուրքմեններ էին: Չնայած Թուրքիայի արտգործնախարարության հայտարարությանը, թե թուրքմեններն ամերիկյան ուժերի հետ ընդհարվելու որեւէ պատճառ չունեն, այնուամենայնիվ, Ղողու Փերինչեքի Բանվորական կուսակցությունը Թալ Աֆարում կատարված սպանություններին արձագանքել էր Ստամբուլում կազմակերպված հակաամերիկյան ցույցով:

Գյուղաքաղաքի պաշարումը նոր թափ հաղորդեց ամերիկյան ուժերի հարձակումներին, որոնց միացան ռազմական ինքնաթիռները: Ներկայումս Թալ Աֆարը բացի ցամաքային հարձակումներից, ենթարկվում է նաեւ օդային հարձակումների, որոնց ընթացքում, պաշտոնական տվյալներով, սպանվել են 57 թուրքմեններ: Թուրքմենական աղբյուրների համաձայն, սպանվածների թիվը ավելի քան 100 է: Գյուղաքաղաքը զրկվել է էլեկտրականությունից եւ ջրից, ամերիկյան իշխանությունները նույնիսկ լրագրողներին են արգելում մուտք գործել այնտեղ:

Թե ե՞րբ կդադարեն Թալ Աֆարի վրա ամերիկյան հարձակումները, դժվար է կռահել, բայց որ մեծապես թուրքմեններով բնակեցված այս գյուղաքաղաքում սպանվածների մեծամասնությունը պետք է թուրքմեն լինի եւ անընդմեջ ռմբակոծություններից Թալ Աֆարը պետք է դատարկվի բնակիչներից, ակնհայտ է:

Թուրքիայի մտահոգությունը սակայն սոսկ Թալ Աֆարը չէ, այլ այստեղ կիրառվող սցենարի հետագա փորձարկումը Քիրքուքում, որն, ըստ թուրքական աղբյուրների, նույնպես թուրքմենական քաղաք է համարվում: Իրաքի թուրքմենների հարաբերությունները քրդերի հետ առանց այդ էլ լարված էին: Թալ Աֆարի իրադարձությունները լարվածությունը փոխադրեցին ամերիկյան ուժերի հետ թուրքմենների հարաբերությունների ոլորտ: Եթե այս ամենին ավելացնենք ԱՄՆ-ի քրդական ծրագրերն ու Հյուսիսային Իրաքի հարակից շրջանները ոչ քրդերից ազատելու ամերիկյան միտումները, որոնց համադրման պայմաններում անխուսափելի է դառնում քրդական պետության ստեղծումը, ապա կարելի է ենթադրել, որ Վաշինգտոնը թուրքմեններին պատժելու միջոցով իր ծրագրերին հակադրվելու համար իրականում պատժում է Թուրքիային: Պատիժը հակազդեցություն է ենթադրում, իսկ հակազդեցությունը՝ ԱՄՆ-ի հետ Թուրքիայի հարաբերությունների հետագա սրում:

ՏԱՄԱՐ ՉԱՔԱՐՅԱՆ

1988 թ.-ից Հարավային Կովկասից Ռուսաստան է արտագաղթել 7 մլն մարդ

Հայաստանից, Վրաստանից եւ Ադրբեջանից Ռուսաստանի Դաշնություն արտագաղթողների թվով առաջատարն Ադրբեջանն է: Լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտի հրատարակած «Միգրացիան Կովկասում» գրքում բերված տվյալների համաձայն ներկայումս Ռուսաստանում բնակվում են 3 մլն ադրբեջանցի, 1 մլն հայ եւ նույնքան էլ վրացի: Ռուս փորձագետ Ալեքսանդր Արտեմեւն իր «Հայաստանի եւ Ադրբեջանի դեմոգրաֆիական պատկերի լեգենդներն ու միֆերը» հոդվածում նշում է, որ 1988 թ.-ից ի վեր երեք հանրապետությունից ՌԴ է արտագաղթել 7–7,5 մլն մարդ, որոնցից 4,5 մլն-ն Ադրբեջանից, 1,5–1,7-ը՝ Վրաստանից, իսկ 1 մլն-ը՝ Հայաստանից:

- Մարդիկ նախընտրում են առաջին հերթին մեկնել Ռուսաստան, քանի որ չկա վիզա ձեռք բերելու անհրաժեշտություն: Մեծ դեր ունի նաեւ լեզվի իմացությունը: Նրանք են պատճառները, որ ԱՄՆ եւ Եվրոպա արտագաղթողների թիվը տանելի անգամ պակաս է,- նշում է լրատվամիջոցների կովկասյան ինստիտուտի փոխտնօրեն, քաղաքագետ Ալեքսանդր Իսկանդարյանը:

Արտագաղթն իր ծավալներով գագաթնակետին հասավ 1992–94 թթ.: Ներկայումս մշտական բնակության նպատակով արտագաղթողներից քաչ մեծամասն են նաեւ սեզոնային աշխատանքի մեկնողները:

Կարեն Ասատրյանը մասնագիտությամբ ֆիզիկոս է, պատրաստվում է մեկնել ՌԴ եւ աշխատել որպես բանվոր:

«Նպատակս է մի քանի ամիս աշխատել Ռուսաստանում, որոշակի գումար վաստակել եւ վերադառնալ Հայաստան», ասում է նա:

Միգրացիայի վարչությունից հայտնում են, որ տարեկան արտերկրից 600–800 մլն դոլար գումար է փոխանցվում Հայաստան, որից 70 տոկոսը՝ Ռուսաստանից: Հարկ է նշել սակայն, որ արտագաղթողները բնակչության երիտասարդ եւ աշխատունակ մասն են կազմում, որոնց բացակայությունը դանդաղեցնում է հայրենիքում միջին խավի ձեւավորումը:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Բուշը վշտակցում է եւ պաշտպանում Պուտինի քաղաքական գիծը

ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը տիկնոջ հետ կիրակի օրը Վաշինգտոնում այցելել է Ռուսաստանի դեսպանատուն եւ Բեսլանի դեպքերի կապակցությամբ գրառում կատարել ցավակցությունների մատյանում: «Մենք ուս-ուսի կանգնած ենք Ռուսաստանի ժողովրդի հետ, երբ ազատ աշխարհը պայքարում է ահաբեկչության չարիքի դեմ: Մենք կհաղթենք: Թող Աստված օրհնի ահաբեկիչներից տուժածներին», գրել է Սպիտակ տան ղեկավարը: Նորա Բուշը եւս ստորագրել է այս խոսքերի տակ:

Գրառում կատարելուց առաջ Ջորջ Բուշը հանդիպում է ունեցել ԱՄՆ-ում ՌԴ դեսպան Յուրի Ուշակովի հետ: Վերջինս ՌԻԱ գործակալության թղթակցին ասել է, որ Բուշը պաշտպանում է նախագահ Վլադիմիր Պուտինի քաղաքական գիծը:

«Հասկանում եմ, թե ինչ են զգում զավակներ կորցրած ընտանիքները: Իմ վրդովմունքը սահման չունի: Ուստի ինքս որոշեցի գալ դեսպանատուն եւ անել մի քանի հրապարակային հայտարարություն՝ վշտակցելով ընտանիքներին եւ ռուսաստանցիներին», Ուշակովի հետ զրուցելիս ասել է Բուշը:

Ընդգծելով անձնական հարգանքը Պուտինի հանդեպ, Բուշը դեսպանին խնդրել է նրան փոխանցել իր ցավակցությունը:

ՄԱԳԱՏԷ-ի 3 անդամներ պարզաբանում են պահանջում Իրանից

Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալության՝ ՄԱԳԱՏԷ-ի երեկ բացված հատուկ նիստում որոշ բարձրաստիճան պաշտոնյաներ հայտարարել են, թե Իրանը ՄԱԳԱՏԷ-ի հետ վարվող բանակցությունները ձգձգում է սեփական ատոմային ծրագրերի առաջընթացը թաքցնելու նպատակով:

ՄԱԳԱՏԷ-ի կառավարիչների խորհրդի անդամներ Գերմանիան, Մեծ Բրիտանիան եւ Ֆրանսիան նախօրեին տարածել են բանաձեւի նախագիծ, պահանջելով, որ Թեհրանը սպառիչ պատասխան տա իրանական միջուկային օբյեկտների տեսչական ստուգումների ժամանակ ծագած բոլոր հարցերին:

Եվրոպական հիշյալ տերությունները պահանջում են, որ մինչեւ նոյեմբերի վերջը Թեհրանը պարզություն մտցնի բոլոր անորոշ հարցերում, որոնք վերաբերում են ոչ միայն իր միջուկային ծրագրերին, այլեւ «սեւ շուկայում» լազերային ցենտրիֆուգների հայթայթման ուղիներին: ՌԻԱ գործակալության տվյալներով, այդ ցենտրիֆուգների վրա հայտնաբերվել են գերհարստացված ուրանի հետքեր, որը կարող է օգտագործվել ատոմային զենքի ստեղծման համար:

Այսպիսով, Գերմանիան, Մեծ Բրիտանիան եւ Ֆրանսիան փաստորեն միանում են ԱՄՆ-ի, Կանադայի, Ավստրալիայի եւ նրանց համախոհների այն գծին, ըստ որի Թեհրանը գաղտնաբար շարունակում է զբաղվել միջուկային զենքի ստեղծման նախագծերի մշակմամբ: Բոլոր այդ երկրները գտնում են, որ Իրանի «ատոմային գործը» պետք է ուղարկվի ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդ, որը կարող է հակաիրանական պատժամիջոցների ձեռնարկման որոշում ընդունել:

Սաուդյան Արաբիայում 3 սահմանապահ է գլխատվել թմրաղեղերի առեւտրի համար

Սաուդյան Արաբիայի Արար քաղաքում սահմանապահ ծառայության 3 աշխատակիցներ գլխատվել են, քանի որ մեղավոր էին ճանաչվել թմրադեղերի առեւտրի եւ հանցավոր նպատակներով պետական փոխադրամիջոցների օգտագործման մեջ:

Սահմանապահները ձերբակալվել էին այն պահին, երբ հաշիշ էին բեռնում ծառայողական ավտոմեքենաների մեջ: Ավելի ուշ նրանց մեղավոր էին ճանաչել թմրադեղերի առեւտրի եւ պետական սեփականության չարաշահման մեջ:

Սաուդցիների օրենքները հիմնված են իսլամի արմատական մեկնության վրա, նշում է Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը, մանրամասնելով, որ գլխատման դատապարտվում են թմրադեղերի առեւտրի, սպանության, բռնաբարության եւ զինված կողոպուտի համար մեղավոր ճանաչված անձինք: Մահապատիժն ի կատար է ածվում հրապարակավ, թրատման միջոցով:

Երեք սահմանապահները գլխատվել են կիրակի օրը: 2004 թ. գլխատված օրինախախտ սաուդցիների թիվը հասել է 13-ի: Անցյալ տարի մահապատժի ենթարկված 52 անձանց մեծ մասը մեղավոր էր ճանաչվել թմրադեղերի առեւտրի մեջ: Պ. Ք.

Հասմիկ Պապյանը նորից մեզ հետ

Սեպտեմբերի 10-ին Ալեքսանդր Սպենդիարյանի անվան օպերայի եւ բալետի ակադեմիական թատրոնի լեցուն դահլիճը Հասմիկ Պապյանի մենահամերգի ունկնդիրը եղավ:

Ես մտադիր չեմ ձեզ ներկայացնել այդ համերգի գրախոսությունը, քանզի այն ավելի հեղինակավոր եւ բանիմաց լինել չի կարող, քան այն, ինչ այսօր գրվում, ասվում է նրա մասին աշխարհի առաջատար ու խստապահանջ մամուլում. «Լիարժեք հեքիաթ է... Աստվածային Հասմիկ Պապյան... Թատերաշրջանի հայտնությունը..... Լավագույնը հնարավոր Նորմաներից... Նեղոսի իսկական աստղը... Ձայն, որ կյանք տվեց Բելլինիի «Նորմային»... Վերջապես նորից մեծ վերդիյան սոպրանո, Թատերաշրջանի ամենամեծ հաջողությունը... Համաշխարհային դրամատիկ կոլորատուրային սոպրանո մրցույթից դուրս......» եւ այլն, եւ այլն:

Ես պարզապես նրան կուզեի անվանել ամբողջական նկարագրի հայուհի:

Լսում ես աշխարհահռչակ երգչուհուն, Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի երբեմնի սանուհուն, հիանում, զարմանում, իր հետ ընկղմվում երաժշտության աներեւույթ աշխարհի խորքն ու մտածում, թե որքան հզոր են մեր ժողովրդի ստեղծագործական ուժն ու կարողությունները: Որքա՜ն վեհ ու արժանապատիվ են նրա բարոյական հատկանիշները:

Հիմա՝ Հայաստանում եղած օրերին, երբ շփվում, զրուցում ես մեծահամբավ երգչուհու հետ, ակամա մտաբերում ես կոնսերվատորիայի լսարաններից մեկում, պատուհանին կից նստարանին նստած (սկզբում լարային, ապա երգեցողության բաժնի) ուսանողուհուն, նրա կենտրոնացած, խորը լուռ եւ ըմբռնող հայացքը, նրա առաքինի, համեստ կեցվածքը եւ, ամենակարեւորը, մտածում արվեստի դժվար ու փշոտ ճանապարհը հաղթահարելու նրա նպատակասլացության, կազմակերպվածության, կամքի եւ ուժի մասին: Զրուցում ես աշխարհի համբավավոր բեմերում հաղթանակ տարած, օպերային դժվարագույն դերերգերը ճշգրտորեն մարմնավորած մեծ արվեստագետուհու հետ ու ներքին խորունկ բավարարվածությամբ տեսնում նույն աղջնակին, համեստ, սնափառությունից իսպառ զուրկ Հասմիկ Պապյանին: Լսում ես մայրական հոգու նրա թրթիռը, քանզի խոսակցության հիմնական թեման իր դուստր, փոքրիկ Սիրանուշի պատմություններն են, լսում երախտագիտության հուզական արտահայտություններն իր մոր, հարազատների, իր ամուսնու՝ գերմանացի դրամատուրգ Քոնրադ Քուհնի մասին: Իսկ երախտագիտության զգացումը մարդկային բարոյականության բարձր արտահայտություններից է: Երախտագիտության նման արտահայտություն էր նաեւ մենահամերգի նվիրումն իր ուսուցչի՝ Տաթեւիկ Սազանդարյանի հիշատակին:

Մեր օրերում հատկապես արժանավոր է նաեւ իր էության մեջ Հայաստան աշխարհն ունենալու իրողությունը: «Ես ինձ ամենից լավ զգում եմ այստեղ՝ իմ տանը, Հայաստանում», հաճախ է սիրում ասել աշխարհի ամենամեծ պահանջարկն այսօր ունեցող երգչուհիներից մեկը՝ Հասմիկ Պապյանը: Սրա իրական արտահայտությունը մենահամերգի ավարտին «Հայաստան, երկիր դրախտավայր» հանրահայտ երգի Պապյանի հուզական, գերարվեստորեն ներգործուն կատարումն էր:

Այսպիսի անհատների գոյությունն է, որ հույս ու հավատ է ներշնչում դեպի վաղվա օրը, դեպի քո երկիրը, դեպի մարդը, նրա բարոյականությունը:

[illegible]

ՆՎԻՐԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ընծայվել է Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսին

Արմենպրեսի թղթակցի ծոցատետրում իր անուն-ազգանունը հայերեն գրելուց հետո գերմանացի 80-ամյա փաստաբան Ռուդոլֆ Հյուլքեսքամփն իր զրույցը սկսեց Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածին կատարած այցելությունից, որտեղ քաղաքավարական այց է կատարել եւ ընդունվել Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի կողմից:

Ընդունելությունը ջերմ է եղել: Գերմանիայից եկած հյուրը Վեհափառ հայրապետին ընծա է բերել մի պատկերագիրք, որտեղ շատ լուսանկարներ կան Քյոլնում Նորին սրբության՝ ուսանողական տարիներին ապրած շրջանից:

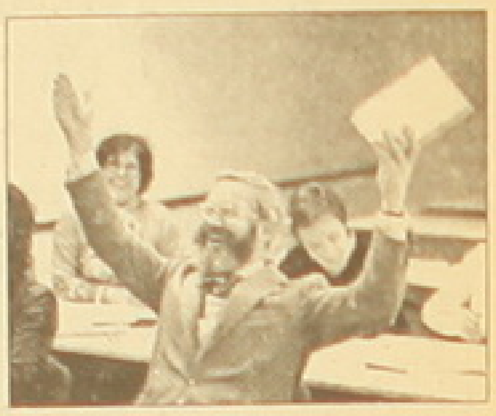

«Երբ Գարեգին Երկրորդ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը սովորում էր մեզ մոտ, նա Գերմանիայում հայրենակիցներին համախմբելու մեծ ջանքեր գործադրեց, պատմում է Հյուլքեսքամփը: Նրա շնորհիվ գաղութը զգալիորեն աշխուժացավ, կազմակերպվեցին համերգներ, հանդիսություններ, հայերի հավաքներ, հոգեւոր արարողություններ: Հայերենի ուսուցման դպրոց բացվեց, ուր հաճախում էին նաեւ գերմանացիներ, Թուրքիայից գաղթած հայեր, որոնք չգիտեին մայրենին», ասաց հյուրը՝ վերհիշելով Վեհափառ հայրապետի՝ այդ շրջանին վերաբերող շատ պահեր:

Ռ. Հյուլքեսքամփը ասաց, որ Հայաստանում եղել է մի քանի անգամ, սակայն անմոռաց է առաջին հանդիպումը: Անցյալ դարի 70-ական թվականների կեսերին նրան հնարավորություն էր տրվել ընտրելու երկու ուղղություն՝ կամ Սիբիրը, կամ Կովկասի երկու երկրները՝ Վրաստան եւ Հայաստան: Ընտրեց երկրորդը, Մոսկվա-Երեւան ինքնաթիռում որպես հարեւան ունենալով Փարիզից Երեւան մեկնող մի մտավորական հայի, որը սփյուռքահայ ճանաչված նկարիչ Ռիշար Ժերանյանն էր: Ընդհանրապես ամբողջ ինքնաթիռն էր ուրախ. հայերը Մոսկվայում առեւտուր էին արել եւ տուն էին դառնում:

«Ժերանյանի հետ այդ պատահական ծանոթությունն ահա արդեն մոտ 40 տարի կապեց ինձ Հայաստանի հետ: Մոսկվայի մռայլությունից հետո՝ եւ՛ օդի, եւ՛ մարդկանց, մանավանդ որ իմանում էին, որ գերմանացի եմ, ինձ վրա շողացին Հայաստանի արեւն ու նրա մարդկանց ջերմությունը: Այստեղ ես ինձ իմ տանը զգացի, ասաց հյուրը: Ժերանյանի միջոցով այդ մի քանի ժամվա ընթացքում ես փորձում էի յուրացնել հայ ժողովրդի անցյալն ու ներկան, մանավանդ որ Երեւանում այնուհետեւ իջեւանելու էինք նույն հյուրանոցում»:

Այնուհետեւ Հայաստան եկավ նրա նոր շրջանի դժվար օրերի առաջին տարիներին եւ անմիջական օգնություն ցուցաբերեց մանկատներից մեկի երեխաներին: Ներկա այցելության ժամանակ նույնպես ինչ-որ ծրագրեր ուներ:

«Սակայն մեկ կարեւոր նպատակով էլ եմ եկել. թոռանս՝ Մաքսիմիլիանին, որը պատրաստվում է ուսանող դառնալ, կապել Հայաստանի հետ: Ես նրան հազար անգամ եմ պատմել Հայաստանի ու Ղարաբաղի մասին, բայց, ինչպես ասում են, լավ է մեկ անգամ տեսնել, քան՝ հարյուր անգամ լսել: Նրա հետ եմ եկել, ու մենք մի քանի օրով նաեւ Ղարաբաղ այցելեցինք: Տպավորությունս պատկերացնելի է: Մեզ շատ լավ ընդունեցին: Երբ ես որեւէ երկիր եմ գնում, առաջին գործս հայերին փնտրելն է լինում: Ղարաբաղում նման խնդիր չունեցա. բոլորը հայեր էին՝ ազնիվ, հյուրասեր, բարի:

Թոռս արդեն մի քանի հայերեն բառ է սովորել: Ես ուզում եմ, որ նա շարունակի իմ «հայապահպանությունը»:

[illegible]

«Arka Ballett»-ը Երեւանում

Թեեւ Հայաստանը բալետային տերություն չէ, պարի արվեստն այստեղ սիրում եւ գնահատում են: Ավելին՝ 20-րդ դարի բալետի պատմության մեջ գրված են զգալի թվով հայ պարողների անուններ, սկսած Ա. Յ. Վահանովայից (նրա անունն է կրում Սանկտ Պետերբուրգի ակադեմիական խորեոգրաֆիկ ուսումնարանը) ընդհուպ բալետի երբեմնի երեւանյան բազմաթիվ արտիստները, որոնք այժմ աշխատում են աշխարհի տարբեր թատրոններում:

Ռուդոլֆ Խառատյանը մեկն է նրանցից, ովքեր մտել են ազգային բալետի պատմության մեջ: 1967-1990 թթ. Ա. Սպենդիարյանի անվան օպերայի եւ բալետի թատրոնի առաջատար մենակատարը եղած Հայաստանի վաստակավոր արտիստը մասնակցել է փաստորեն ամբողջ բալետային խաղացանկին: Նրա դերերից են Արքայազնը («Կարապի լիճը»), Ալբերտը («Ժիզել»), Բազիլը («Դոն Կիխոտ»), Ռոմեոն, Սպարտակը, Անտունին:

Խառատյանի պարը տպավորություն էր գործում տեխնիկական վիրտուոզության եւ կերպարի դրամատիկ արտահայտչականության զուգորդմամբ: Երեւանի (Ա. Մարտիրոսյանի դասարան), ապա Լենինգրադի պարարվեստի ուսումնարանի (նշանավոր մանկավարժ Ա. Ի. Պուշկինի դասարան. Միխայիլ Բարիշնիկովը «պրոֆեսիոնալիզմի էտալոն» է անվանել իր ուսուցչին) սան Ռ. Խառատյանը միշտ ձգտել է դերի անհատական մեկնաբանման. խորեոգրաֆիկ պատկերում նա սեփական հոգեբանական իմաստն էր ներդնում:

Պլաստիկայի հոգեբանական հնարավորությունների վրա կառուցվող աշխատանքը ըստ երեւույթին դարձավ այն պատճառներից մեկը, որոնք Խառատյանին դրդեցին ստեղծել Հայաստանի հեռուստատեսության Կամերային բալետը, որը նա գլխավորեց 1979-1990 թթ., այսինքն՝ մինչեւ ԱՄՆ մեկնելը: Այդ տարիներին Երեւանի գեղարվեստական կյանքի երեւույթ դարձած Կամերային բալետն իրականացրեց խորեոգրաֆիկ մտահղացմամբ նոր մի շարք աշխատանքներ. «Անուշ» բալետ (օգտագործվել է ժողովրդական երաժշտություն), «Արտավազդ եւ Կլեոպատրա» (Ա. Տերտերյանի 3-րդ սիմֆոնիայի երաժշտություն), «Համլետ» (բանախաղածո երաժշտություն. 1988 թ. բալետը ցուցադրվեց համամիութենական Կենտրոնական հեռուստատեսությամբ), «Լիլիթ» (Ա. Սմբատյանի երաժշտություն. 1991 թ. Իսպանիայում մրցանակ ստացավ երաժշտական ֆիլմերի միջազգային փառատոնում):

Վաշինգտոնում Խառատյանի ստեղծագործական կյանքը, որը 1999 թ. հանգեցրեց սեփական «Arka Ballet» պարախմբի ստեղծմանը, զարգանում էր իր մասնագիտության հունով: 1991-93 թթ. նա դասավանդում էր «Kirov Ballet»-ում՝ ռուսական բալետի դպրոցում, որի ղեկավարը՝ լենինգրադցի պարուսույց Օլեգ Վինոգրադովը 1970 թ. Երեւանում հաջողությամբ բեմադրեց Պրոկոֆեւի «Ռոմեո եւ Ջուլիետ» բալետը: 1993 թվականից մինչ օրս Ռուդոլֆ Խառատյանը դասավանդում է «Washing-ton Ballet»-ին առընթեր բալետի դպրոցում:

Հինգ տարի առաջ Վաշինգտոնում նրա ստեղծած «Arka Ballet»-ը մշտական խումբ չէ: Դրա բոլոր մասնակիցները (16 պարող) աշխատում են ամերիկյան ուրիշ բալետային խմբերում, սակայն միասին հավաքվում են հատկապես Խառատյանի հետ աշխատելու համար: Խմբի բազմազգ կազմում ընդգրկված են զգալի թվով տաղանդավոր արվեստագետներ, որոնք հիանալի պատրաստված են ինչպես դասական, այնպես էլ ժամանակակից պարի կատարման համար: Շարունակելով Ռ. Խառատյանի եւ Նադեժդա Խառատյանի (Երեւանի օպերային թատրոնի նախկին մենակատարի) ընտանեկան ավանդույթը, խմբում պարում են Սոնա եւ Յակոբ Խառատյանները եւ քեռորդի Էդգար Վարդանյանը:

«Arka Ballet»-ի այցը Հայաստան տեղի ունեցավ ՀՀ պետական ֆիլհարմոնիայի հրավերով (տնօրեն՝ արվեստի վաստակավոր գործիչ Լաերտ Մովսիսյան), մեծ թվով մասնավոր անձանց եւ ԱՄՆ պետական կազմակերպությունների ֆինանսական աջակցությամբ: Ա. Սպենդիարյանի անվան օպերայի եւ բալետի թատրոնի բեմի վրա անցկացված երկու երեկոները նկատելի իրադարձություն եղան մայրաքաղաքի կյանքում, թեեւ դեռ թարմ են լոնդոնյան «Russell Maliphant Dance Company» խմբի վերջերս կայացած հյուրախաղերի տպավորությունները:

Չնայած որ «Arka Ballet»-ի ծրագրում համատեղվում էին դասականությունը, արդիականությունը եւ մոդեռն պարը, մեր կարծիքով, Ռուդոլֆ Խառատյանի գեղագիտական հավատամքը եւ խորեոգրաֆիկ ֆանտազիայի յուրօրինակ առանցքը դասական արվեստն է: Դասականության ներկայությունն զգացվում էր զուտ արդիական մի շարք համարներում՝ չխոսելով «Գայանե» բալետի «Ուզունդարա» պարի մասին, որը Խառատյանը բեմադրել է կանանց եռյակի համար: Թե՛ Վ. Ա. Մոցարտի երաժշտության հիման վրա գրված «Ամադեուս» նրբագեղ հովվերգությունը Լաուրա Ուրխելեսի եւ Ջոնաթան Ջորդանի հղկված կատարմամբ եւ թե ճապոնական ավանդական երաժշտության վրա հիմնված «Նարայամա» ոճավորված արեւելյան ծեսը (որտեղ շարժումների ճկունությամբ եւ նրբությամբ հիացմունք պատճառեցին Սոնա Խառատյանը եւ Ալվարո Պարանը) բալետային ավանդույթների մերօրյա ադապտացման նմուշներ են:

Խառատյանը չի թաքցնում ավանդույթի հանդեպ իր հակումը. չէ որ նա ռուսաստանյան հնագույն դպրոցի սան է: Բացի դրանից, հենց դասականության միջոցով կարելի է ցուցադրել խմբի պրոֆեսիոնալիզմը: Յուրօրինակ քննություն դարձան Պա դը դյոն (երաժշտությունը Պ. Չայկովսկու, խորեոգրաֆիան Ջ. Բալանչինի), «Մարկիտանտուհին» (Ց. Պունիի համանուն բալետից, խորեոգրաֆիան Ա. Սեն-Լեոնի), որտեղ մենակատարը հերոսական-ռոմանտիկ ժանրի պարող Էդգար Վարդանյանն էր, «Երկխոսությունը» (երաժշտությունը Հ. Պյորսելի, խորեոգրաֆիան Ռ. Խառատյանի՝ Ջ. Բալանչինի ոճով): Դրանք վկայում էին ամերիկյան բալետային դպրոցներում գերազանց ուսումնառության մասին:

Առաջին բաժնում (երեկոն բաղկացած էր 3 բաժնից) տպավորվեց 3 համար. «Զուգերգը» (ջազային երաժշտությունը Է. Ջեյմսի, խորեոգրաֆիան Թ. Մակընթայերի), «Նարեկի մենախոսությունը» (երաժշտությունն Ա. Տերտերյանի 7-րդ սիմֆոնիայից, խորեոգրաֆիան Ռ. Խառատյանի) եւ «Սենյակը» (օգտագործված է Ջ. Քեյջի երաժշտությունը, խորեոգրաֆիան Ռ. Խառատյանի): Դրանք աչքի էին ընկնում պլաստիկ եւ կոմպոզիցիոն լուծումների մեծ ճարտարությամբ, հուզական ներգործության սահմանների հաղթահարմամբ: Այս առումով առանձնահատուկ էին «Նարեկի մենախոսությունը» եւ «Սենյակը» բազմաշնորհ Ջ. Ջորդանի կատարմամբ, երբ բեմական ուրվագծի սրությունը եւ ժեստի արտահայտչականությունը Ա. Խառատյանի հղկված կատարմամբ փոխանցում էին մտքի լարված կենտրոնացումը:

«Arka Ballet» խումբն իր հեռանկարային հնարավորությունները ցուցադրեց նաեւ մեծ կոմպոզիցիաներում: Օգտագործելով Բարոկկոյի ժամանակաշրջանի խոշոր ներկայացուցիչներ Յ. Ս. Բախի եւ Ջ. Բ. Պերգոլեզիի երաժշտությունը, Խառատյանը բեմադրել է երկու խորեոգրաֆիկ պատում մարդկային հավերժական կրքերի մասին, որտեղ ավետարանականը միահյուսվում է իրականության, իսկ վեհը՝ առօրեականի հետ: «Bach's Passion»-ի պոլիֆոնիկ լուծումը, որտեղ ձեռքերի արտահայտչականությունն արտացոլում էր Բարոկկոյի հռետորական արվեստը, կարող է ժամանակակից ինտելեկտուալ բալետի տիպար լինել: 12 արվեստագետներից կազմված համույթը (նրանց Ա. Խառատյանին, Ժ. Ս. Հենլիին, Ջ. Ջորդանին, Ս. Խառատյանին, Մ. Հինեննեսին, Լ. Ուրխելեսին) մինչեւ վերջ պահպանում էր պարային բարձր ոգին:

Հյուրախաղերը եզրափակած «Stabat Mater» կոմպոզիցիան արդեն մոտենում է ներկայացման: Օգտագործելով միջնադարյան եւ ռենեսանսային պարի սիմվոլիկան եւ միաժամանակ ձգտելով ժամանակակից ասիմետրիայի եւ կոմպոզիցիոն ֆիգուրների փոփոխության, Ռուդոլֆ Խառատյանը եւ իր հրաշալի խումբը դահլիճը նվաճեցին իրենց արվեստի բարձր մակարդակով:

[illegible] ՍԱՐԳՍՅԱՆ,
Արվեստագիտության դոկտոր,
Երեւանի կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր

«Շիրակը» խույս տվեց վերջին տեղից

Ֆուտբոլի ՀՀ առաջնության 19-րդ տուրում վերջապես հաղթանակի խաղողությունը ճաշակեց Գյումրու «Շիրակը», որը պայքար է մղում բարձրագույն խմբում տեղը պահպանելու համար: Վերջին անգամ «Շիրակը» հաղթել էր 4-րդ տուրում՝ «Դինամո-Զենիթին» (1-0): Եվ ահա սեփական հարկի տակ հյուրընկալելով «Կիլիկիային», շիրակցիները վստահ հաղթանակ տոնեցին (3-1): Երկու թիմերն էլ գտնվում են վտանգավոր գոտում եւ հաջողության դեպքում կարող էին որոշ չափով բարելավել մրցաշարային իրավիճակը: Հաշիվը 19-րդ րոպեին բացեց շիրակցի Կարեն խաչատրյանը: 40-րդ րոպեին Նշան Էրզրումյանը 11 մ հարվածով վերականգնեց հավասարակշռությունը: Ընդմիջումից հետո շիրակցիներին հաջողվեց եւս երկու գոլ խփել եւ խաղը շահել 3-1 հաշվով: Աչքի ընկան Կարեն խաչատրյանն ու Արսեն Բեռնեցյանը:

Հետաքրքրական մրցապայքարում անցավ նաեւ «Արարատի» եւ «Միկայի» մրցավեճը: Ընթացիկ մրցաշրջանում դա թիմերի 3-րդ հանդիպումն էր: Նախորդ խաղերից առաջինն ավարտվել էր ոչ-ոքի (1-1), մյուսում հաղթել էր «Միկան» (3-1): Այս անգամ էլ հաջողությունն ուղեկցեց աշտարակցիներին, որոնք Վարդան Հովհաննիսյանի ու Դավիթ Գրիգորյանի խփած գոլերի շնորհիվ հաղթեցին 2-0 հաշվով:

Աբովյանում երկրի չեմպիոնը հյուրընկալվել էր «Դինամո-Զենիթին»: Արդեն 3-րդ րոպեին Էդգար Մանուչարյանը բացեց հաշիվը: Քիչ անց նա կարող էր կրկնապատկել հաշիվը, սակայն թույլ հարվածեց, եւ դարպասապահը որսաց գնդակը: Թեեւ խաղն ընթանում էր «Փյունիկի» տարածքային առավելությամբ, սակայն դինամոյականներն էլ 2 անգամ մոտ էին հաջողությանը: 14-րդ րոպեին հարձակվող դիրքից վրիպեց Ալբերտ Ներսիսյանը: 5 րոպե անց նա, ներխուժելով տուգանային հրապարակ, փորձեց գրավել դարպասը, սակայն դարպասապահ Նիկոլայ Սարգսյանը հետ մղեց գնդակը, իսկ 2-րդ հարվածի ճանապարհը փակեց Լոմբեն: Մինչեւ ընդմիջում Էդգար Մանուչարյանը եւս մեկ անգամ ստիպեց դինամոյականներին խաղը վերսկսել դաշտի կենտրոնից: Ընդհանուրապես այս խաղում Էդգարը կարող էր եւս մի քանի գոլ խփել:

Ընդմիջումից հետո դինամոյականները զգալիորեն ակտիվացան եւ փորձում էին բեկում մտցնել մրցակցությունում: Բայց դա նրանց չհաջողվեց: Փոխարենը խաղավերջում դիտողությամբ աչքի ընկան «Փյունիկի» ֆուտբոլիստները: Փոխարինման դուրս եկած Ալեքսանդր Պետրոսյանն ընդամենը 1 րոպեում 2 անգամ գրավեց մրցակցի դարպասը: Իսկ մինչ այդ Փաչաջյանը հաշիվը դարձրել էր 3-0: Ավելացված ժամանակում դինամոյականները 11 մետրանոց հարվածի իրավունք ստացան, որն իրացրեց Գեւորգ Միրիջանյանը: Այսպիսով, «Փյունիկը» 5-1 հաշվով հերթական հաղթանակը տոնեց:

«Բանանցը» սեփական հարկի տակ հյուրընկալել էր «Կոտայքին», որը ճիգեր է գործադրում վտանգավոր գոտուց խույս տալու համար: Աբովյանցիները հաջող են հանդես գալիս 3-րդ շրջանում: Այս խաղն էլ բացառություն չկազմեց: «Կոտայքն» առաջինը հասավ հաջողության. 35-րդ րոպեին Արման Մինասյանը բացեց հաշիվը: Նոր էր սկսվել 2-րդ խաղակեսը, երբ «Բանանցի» լեգեոներ Դմիտրի Կոնդրաչենկոն վերականգնեց հավասարակշռությունը: «Կոտայքը» կարեւոր միավոր վաստակեց բարձրագույն խմբում տեղը պահպանելու համար մղվող պայքարում, իսկ ահա, «Բանանցը» բրոնզե մեդալների համար մրցավեճում 2 կարեւոր միավոր կորցրեց:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	19	16	3	0	60-16	51
2. Միկա	18	12	3	3	29-17	39
3. Բանանց	18	8	4	6	23-24	28
4. Արարատ	19	7	6	6	27-24	27
5. Դ.-Զենիթ	19	6	5	8	17-28	23
6. Կոտայք	19	3	5	11	21-38	14
7. Շիրակ	19	2	7	10	19-32	13
8. Կիլիկիա	19	3	3	13	22-39	12

Ռմբարկուները

Նշան Էրզրումյան	«Կիլիկիա»	14
Գալուստ Պետրոսյան	«Փյունիկ»	13
Էդգար Մանուչարյան	«Փյունիկ»	13
Լեւոն Փաչաջյան	«Փյունիկ»	10
Արմեն Շահգելդյան	«Միկա»	9

Հայ մարզիկը Եվրոպայի չեմպիոն

Մոսկվայում կայացած սամբո ուշուի Եվրոպայի 10-րդ առաջնությունում հաջող մրցելույթներ ունեցան Հայաստանի ներկայացուցիչները: Մեր հանրապետությունը ներկայացրած յոթ մարզիկներից լավագույնը 75 կգ քաշային Տաճատ Ուսամյանն էր, որը հաղթելով իր մրցակիցներին, նվաճեց Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը: 68 կգ քաշային կարգում Արսեն Աբրահամյանն արժանացավ բրոնզե մեդալի:

Մինասյանը գերազանց է խաղում

Շախմատի Հայաստանի բարձրագույն խմբի տղամարդկանց առաջնությունը հասել «հասարակածը»: Գերազանց է հանդես գալիս Արտաշես Մինասյանը, որը 7 տուրից հետո 100 տոկոսանոց արդյունքով վստահորեն գլխավորում է աղյուսակը: Հերթական հաղթանակը նա տոնեց Գաբրիել Սարգսյանի նկատմամբ: Առաջատարից 2 միավորով հետ է մնում Կարեն Ասրյանը, որը հաղթեց Տիգրան Քոթանջյանին: 4,5 միավորով երրորդ տեղում է Արման Փաշիկյանը, որը պարտության մատնեց Արթուր Չիբուխչյանին: Բենիամին Գալստյանն էլ առավելության հասավ Աշոտ Անաստասյանի նկատմամբ:

Շախմատիստներն ընդդեմ համակարգիչների

Հոկտեմբերի 6-9-ը իսպանական Բիլբաո քաղաքում տեղի կունենա շախմատի աշխարհի աննախադեպ առաջնությունը մարդու եւ համակարգչի միջեւ: Առաջնությանը կմասնակցեն բուլղարացի գրոսմայստեր Վեսելին Թոփալովը, ուկրաինացի շախմատիստներ Ռուսլան Պոնոմարյովն ու Սերգեյ Կարյակինը: Նրանցից յուրաքանչյուրը կմրցի 3 մեքենաների՝ «Ջունիորի», «Ֆրիցի» եւ «Հիդրայի» հետ: Նախկինում մարդու եւ համակարգչի միջեւ անցկացվել են շախմատային մրցարշավներ: Մի քանի մրցամարտ են անցկացրել Գարի Կասպարովն ու Վլադիմիր Կրամնիկը: Այդ մրցախաղերում գրանցվել է ոչ-ոքի արդյունք:

«Էվերտոնը» հրավիրում է Զորկաեֆին

37-ամյա Յուրի Ջորկաեֆը, որն անցյալ մրցաշրջանում հանդես էր գալիս անգլիական «Բոլտոնում», ներկայումս ազատ ֆուտբոլիստի կարգավիճակ ունի: «Բոլտոնի» հետ պայմանագրի ժամկետը լրացել էր մայիսին եւ այժմ ֆուտբոլիստը բնակվում է Մոնակոյում, որտեղ անհատական մարզումների շնորհիվ ձգտում է պահպանել իր մարզավիճակը: Վերջերս Լիվերպուլի «Էվերտոնը» նրան առաջարկել է համալրել իր շարքերը: Ջորկաեֆն առաջարկն ընդունելի է համարել եւ բացառված չէ, որ շուտով պայմանագիր կնքի թիմի հետ: Նա բնավ էլ մտադիր չէ առայժմ հրաժեշտ տալ մեծ ֆուտբոլին եւ ծրագրել է դեռեւս երկու մրցաշրջան էլ խաղալ:

Հույն ֆուտբոլիստներին 4 մլն եվրո կվճարեն

Հունաստանի կառավարության որոշմամբ ֆուտբոլի Եվրոպայի չեմպիոն հույն ֆուտբոլիստներին որպես պարգեւավճար կհատկացվի 4 մլն եվրո: Այս մասին տեղեկացրել է սպորտի փոխնախարար Յորգոս Օրֆանոսը: Այդ գումարը կբաշխվի ֆուտբոլիստների միջեւ: Նշենք, որ մինչեւ Եվրոպայի առաջնության մեկնարկը հույներին 2 մլն եվրո էր խոստացված կիսաեզրափակիչ դուրս գալու համար:

Ռուսական կանանց թենիսի նոր նվաճումը

Սվետլանա Կուզնեցովան մրցանակով:

Վերջին տարիներին ռուսական կանանց թենիսը զգալի առաջընթաց է արել: Ընթացիկ մրցաշրջանը դրա վառ վկայությունն է: «Մեծ սաղավարտի» մրցաշարերում ռուս թենիսիստուհիները հերթական հաջողությանը հասան: Թենիսի ԱՄՆ-ի բաց առաջնության եզրափակիչում չեմպիոնուհու կոչումը վիճարկեցին ռուսաստանցիներ Սվետլանա Կուզնեցովան ու Ելենա Դեմենտեւան: Հաջողությունն ուղեկցեց 19-ամյա Կուզնեցովային (6-3, 7-5): Ընթացիկ մրցաշրջանում «Մեծ սաղավարտի» մրցաշարերում սա արդեն ռուսաստանցի թենիսիստուհիների 3-րդ հաջողությունն էր: Մինչ այդ Անաստասիա Միսկինան հաղթող էր ճանաչվել «Ռոլան Գարոսում», իսկ Մարիա Շարապովան նվաճել էր Ուիմբլդոնի չեմպիոնուհու տիտղոսը:

Հաջողության հասավ նաեւ ռուսաստանցի Վերա Զվոնարյովան: Նա խառը զուգախաղում ընկերակցելով կալիֆոռնիացի Բոբ Բրայանին, առավելության հասավ Ալիսիա Մոլիկի եւ Թոդ Վուդբրիջի նկատմամբ (6-3, 6-4): Այդ հաղթանակի համար յուրաքանչյուրը 75 հազար դոլար պարգեւավճար կստանա: Մինչդեռ Սվետլանա Կուզնեցովայի հաջողությունը նրան 1 մլն դոլար պարգեւեց:

Տղամարդկանց մենախաղում չեմպիոնի տիտղոսը վիճարկեցին շվեյցարացի Ռոջեր Ֆեդերերն ու ավստրալացի Լեյթոն Հյուիթը: Ֆեդերերը, որ 1/4 եզրափակիչում պայքարից դուրս էր մղել Անդրե Աղասուն, կիսաեզրափակիչում պարտության էր մատնել Թիմ Հենմանին: Իսկ Հյուիթը եզրափակիչի ուղեգիր էր նվաճել Յոհանսոնի հետ մրցավեճում (6-4, 7-5, 6-3): Վճռորոշ հանդիպումն անցավ Ֆեդերերի անվիճելի առավելությամբ: Նա հաղթեց բոլոր 3 խաղակեսում էլ (6-0, 7-6, 6-0): Այսպիսով, 23-ամյա Ֆեդերերը հաղթող ճանաչվեց «Մեծ սաղավարտի» չորս մրցաշարից երեքում: Ընթացիկ մրցաշրջանում նա ուժեղագույնն էր ճանաչվել նաեւ Ավստրալիայի բաց առաջնությունում եւ Ուիմբլդոնում: Վերջին անգամ նման հաջողության էր հասել շվեդ Մաթս Վիլանդերը 1988 թ.:

Տղամարդկանց զուգախաղում հաջողությունն ուղեկցեց Մարկ Նոուլզին ու Դանիել Նեստորին, որոնք հաղթեցին Լեանդեր Պաես-Դավիթ Ռիկլ զույգին (6-3, 6-3):

Սվետլանա Կուզնեցովան հնարավորություն ուներ հաղթող ճանաչվելու նաեւ կանանց զուգախաղում: Սակայն Ելենա Լիխովցեւայի հետ նրանք չկարողացան պարտության մատնել Վիրջինիա Ռուանո Պասկուալին ու Պաոլա Սուարեսին (4-5, 5-7):

Մակելելեն հրաժեշտ է տալիս հավաքականին

Լիլիան Թյուրամից ու Զինեդին Զիդանից հետո Ֆրանսիայի հավաքականին հրաժեշտ կտա նաեւ Կլոդ Մակելելեն: Իսրայելի հավաքականի հետ հանդիպումը նրա համար վերջինն էր ֆրանսիացիների կազմում: Այդ խաղից հետո 31-ամյա ֆուտբոլիստը հայտարարել է հավաքականին հրաժեշտ տալու իր որոշման մասին: Ըստ պաշտոնական վարկածի, Մակելելեն ցանկանում է իր հիմնական ուշադրությունը բեւեռել ակումբում ելույթների վրա, իսկ հավաքականում տեղը զիջել երիտասարդներին: Սակայն ֆրանսիացի լրագրողներին հաջողվել է պարզել, որ ֆուտբոլիստի եւ հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ռայմոն Դոմենեկի միջեւ տարաձայնություններ են ծագել: Մակելելեն նեղացել էր մարզիչից, որը Ֆարերյան կղզիների հավաքականի հետ խաղում իրեն մեկնարկային կազմում չէր ընդգրկել:

Սպասկին կվերադառնա Ռուսաստան

Շախմատի աշխարհի նախկին չեմպիոն Բորիս Սպասկին Ֆրանսիայից կվերադառնա Ռուսաստան, որտեսզի գլխավորի «Շախմատնայա նեդելյա» շախմատային հանդեսը: 67-ամյա շախմատիստը համաձայնություն է տվել զբաղեցնելու տվյալ հանդեսի գլխավոր խմբագրի պաշտոնը: Վերջին մեկ տարում հանդեսը ստեղծագործական եւ ֆինանսական ճգնաժամի մեջ էր:

Սպասկին համաշխարհային ճանաչում ունեցող գրոսմայստերներից մեկն է: Դեռեւս 17 տարեկանում, 1955 թ. նա աշխարհի ամենաերիտասարդ գրոսմայստերն էր: Բարձրագույն այդ տիտղոսը նրան շնորհվել էր ԽՍՀՄ առաջնությունում 3-րդ տեղը գրավելու համար: Հետագայում նա չորս անգամ հաղթող էր ճանաչվել երկրի առաջնություններում: Սպասկին համաշխարհային օլիմպիադաների վեցակի հաղթող է: 1969 թ. Սպասկին առաջին անգամ նվաճեց շախմատի աշխարհի չեմպիոնի կոչումը՝ հաղթելով Տիգրան Պետրոսյանին, իսկ երեք տարի անց ուժեղագույնի տիտղոսը զիջեց Ռոբերտ Ֆիշերին: 1976 թ. Սպասկին մեկնեց Ֆրանսիա: 1984 եւ 1986 թթ. նա շախմատի համաշխարհային օլիմպիադաներում գլխավորել է Ֆրանսիայի հավաքականը, իսկ 1985 թ. ֆրանսիացիների կազմում առաջին խաղատախտակի վրա էր խաղում աշխարհի թիմային առաջնությունում:

«Ռեալի» բժշկի խոստովանությունը

Մադրիդի «Ռեալի» բժիշկ Ալֆոնսո դել Կորալը խոստովանել է, որ ֆուտբոլիստներն էլ արգելված խթանիչներ են օգտագործում: «Marca» թերթին տված հարցազրույցում նա հայտարարել է, որ դոպինգը ֆուտբոլում եղել է, կա եւ կլինի: Ըստ նրա, մոտ 200 թիմեր պայքարում են Եվրոպայում լավագույնը ճանաչվելու համար: Բնականաբար, այդ պայքարում հաղթելու համար ֆուտբոլիստները հաճախ օգտագործում են արգելված խթանիչներ: Եվ որպեսզի նրանք չհայտնաբերվեն դոպինգ-ստուգման ժամանակ, ակումբներում աշխատում են քիմիկոսներ, դեղագործներ, ֆիզիոլոգներ, որոնց շնորհիվ հաջողվում է շրջանցել օրենքը: Բնականաբար, Կորալը չի անվանել ակումբներին: Նա գտնում է, որ հարկավոր է տարբերակում դնել այն ֆուտբոլիստների, որոնք դոպինգ են օգտագործում սխալմամբ, եւ նրանց միջեւ, ովքեր մտածված են դիմում այդ քայլին:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Դրամավարկային տեղեկատու

Սեպտեմբերի 3-9-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամավարկային ցուցանիշները հետեւյալն էին.

Դրամական բազա, դրամական զանգված

Փողի բազան աճել է 1 մլրդ 417 մլն դրամով եւ սեպտեմբերի 9-ին կազմել 114 մլրդ 194 մլն դրամ: Զուտ արտաքին ակտիվները (առանց սեփականաշնորհման միջոցների) նվազել են 583 մլն դրամով, իսկ զուտ ներքին ակտիվներն աճել են 2 մլրդ դրամով:

Օգոստոսի 27-ից սեպտեմբերի 3-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի զանգվածն աճել է 946 մլն դրամով եւ սեպտեմբերի 3-ին կազմել 246 մլրդ 229 մլն դրամ (ընդգրկված են 19 բանկերի ցուցանիշները): Շրջանառության մեջ կանխիկ դրամը նախորդ շաբաթվա համեմատ աճել է 89 մլն դրամով, կազմելով 87 մլրդ 632 մլն դրամ: Դրամով ցպահանջ ավանդները նվազել են 811 մլն դրամով եւ կազմել 26 մլրդ 656 մլն դրամ: Դրամով ժամկետային ավանդները նվազել են 238 մլն դրամով եւ կազմել 8 մլրդ 644 մլն դրամ: Արտարժույթով ավանդներն աճել են 1 մլրդ 905 մլն դրամով եւ կազմել 123 մլրդ 297 մլն դրամին համարժեք արտարժույթ: Ընդ որում, արտարժութային ցպահանջ ավանդները կազմել են 62 մլրդ 362 մլն դրամ (նախորդ շաբաթվա համեմատ աճել են 1 մլրդ 220 մլն դրամով), ժամկետայինները՝ 60 մլրդ 935 մլն դրամ (աճը՝ 685 մլն դրամ):

Ֆինանսական շուկա

Սեպտեմբերի 3-9 ընկած ժամանակահատվածում թողարկվել է 500 մլն դրամի 52-շաբաթյա ՊՊ՝ 5,0469 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ, եւ մարվել 500 մլն դրամի 52-շաբաթյա ՊՊ՝ 10,5867 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ:

Արտարժույթի շուկա

Սեպտեմբերի 3-9 ժամանակահատվածում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ փոխարժեքն արժեզրկվել է 0,07 տոկոսով՝ 515,41 դրամից հասնելով 515,79 դրամի:

Նշված ժամանակահատվածում արժութային շուկայում իրականացվել են շուրջ 51,412 հազ ԱՄՆ դոլարի առք ու վաճառքի գործարքներ, որոնց միջին կշռված փոխարժեքը կազմել է 515,73 դրամ:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Օտարերկրյա պետություններից Հայաստան վերադարձած այն ՀՀ քաղաքացիները, ովքեր հայրենիքում վերահաստատման հետ կապված խնդիրների են հանդիպում, անվճար խորհրդատվություն եւ աջակցություն ստանալու համար կարող են դիմել ՀՀ կառավարությանն առընթեր միգրացիայի եւ փախստականների վարչություն, որի հասցեն է՝ Հր. Քոչարի 4, ինչպես նաեւ զանգահարել ***224727 «թեժ գիծ»*** հեռախոսահամարով:

ԵՐԵՎԱՆԻ «ՋՐՄՈՒՂ-ԿՈՅՈՒՂԻ» ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Սեպտեմբերի 16-ին, ժամը 9–21-ը կդադարեցվի **Շենգավիթ եւ Էրեբունի** համայնքների ջրամատակարարումը: Անջատումները կապված են Արարատյան պոմպակայանում կատարվող շինարարական աշխատանքների հետ: Հայցում ենք ձեր ներողամտությունը:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՋՐՄՈՒՂԿՈՅՈՒՂԻ
ՄԱՄԼՈ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 14.09.2004թ. ժ.9.00 ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները.

ISO ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	514.65	509.50	519.80
EUR	1	Եվրո	629.73	625.90	633.50
RUB	1	Ռուս. ռուբլի	17.62	16.60	18.70

FOR YOUR INTERNAL NEWS OF ARMENIA
LOG ON TO
www.azg.am
IN ARMENIAN, RUSSIAN, ENGLISH AND TURKISH

ARMENTEL

Ի գիտություն «Արմենտելի» կանխավճարային (Easy card) բաժանորդների

Հարգելի բաժանորդներ,

Սեպտեմբերի 11-ից սկսած կանխավճարային (Easy card) բաժանորդներին ընձեռվում է կարճ հաղորդագրություն (SMS) ուղարկելու հնարավորություն:

ՀՀ կառավարության կողմից մեկ հաղորդագրության համար հաստատված սակագինն է 0.06 ԱՄՆ դոլար + 20% ԱԱՀ (դոլարին համարժեք դրամ):

ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ

ARMENTEL

«ԱՐՄԵՆՏԵԼԸ»

տեղեկացնում է բջջային համակարգի բաժանորդներին

ՀՀ շուկա են ներմուծվում տարբեր տեսակի բջջային հեռախոսասարքեր, որոնք չունեն համապատասխան որակավորում եւ չեն համապատասխանում «Արմենտելի» կողմից վաճառվող SIM (պայմանագրային եւ կանխավճարային) քարտերին: Սովորաբար նման բջջային հեռախոսասարքերը կոդավորված են այլ ցանցերի որակավորումներով եւ ապակոդավորվում են Հայաստանում: «Արմենտելի» կողմից վաճառվող SIM քարտերի ակտիվացումը նման հեռախոսասարքերի մեջ կարող է վնասել SIM քարտը, որի համար «Արմենտելը» պատասխանատվություն չի կրում:

«Արմենտելը» սպառողներին առաջարկում է ցանկացած տիպի բջջային հեռախոսասարք գնելու ժամանակ պահանջել «Արմենտել»-ի GSM ցանցին համապատասխանելու երաշխիք:

ԱՐՄԵՆԻԱ ՏԵԼԵՖՈՆ ԿՈՄՊԱՆԻ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարության քաղաքաշինական պետական տեսչությունում գործում է **վստահության հեռախոս**: Երեւանում եւ հանրապետության մարզերում քաղաքաշինական գործունեության, ինքնակամ շինությունների վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալու եւ հաղորդելու համար կարող եք զանգահարել **58-33-03** հեռախոսահամարով:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Անասնապահական համալիր Սիսիանի շրջանում, գյուղ Անգեղակոթ (678 քմ, 130 քմ պահեստ, 3 սենյակ՝ 42 քմ, էլեկտրական 6000 կվտ, ճոշակած ջուր, կոյուղի, հոսանք):

Հեռ.՝ 56-69-69:

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում են **ՀՀ Կոտայքի մարզի Արզականի փարչական սահմանում «Աղվերան հոթել» ՓԲԸ** ստորգետնյա ջրային ռեսուրսներից 3,3 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվությունների նախագծերը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2004 թ. սեպտեմբերի 24-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ
ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

BearingPoint

ԱՄՆ ՄԶԳ առեւտրային իրավունքի եւ տնտեսական կարգավորման ծրագիր

ՄՐՑՈՒՅԹԻ ՀՐԱՎԵՐ

Ծրագրի անվանումը. «Պետական գնումների գործընթացը ՀՀ-ում. պետական պատվիրատուների եւ մասնավոր սեկտորի հիմնական իրավունքներն ու պարտականությունները» հեռուստատեսային հաղորդման պատրաստման եւ հեռարձակման համար դիմումներ ներկայացնելու հրավեր:

Պատվիրատու. ԱՄՆ ՄԶԳ Առեւտրային իրավունքի եւ տնտեսական կարգավորման ծրագիր, որն իրականացնում է Բերինգփոյնթ կազմակերպությունը:

Մրցույթի տեսակը. բաց մրցույթ

Բաց ներիմելու չափանիշները. բոլոր շահագրգիռ ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձինք, ովքեր ունեն համապատասխան պետական գրանցում:

Շահագրգիռ մասնակիցները. բոլոր շահագրգիռ ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձինք, ովքեր կարողություններ ունեն «Պետական գնումների գործընթացը ՀՀ-ում. պետական պատվիրատուների եւ մասնավոր սեկտորի հիմնական իրավունքներն ու պարտականությունները» հեռուստատեսային հաղորդումը պատրաստելու եւ հեռարձակելու համար:

Վայրը. Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան:

Մանրամասն նկարագրությունը

Նախապատմություն

Առեւտրային իրավունքի եւ տնտեսական կարգավորման ծրագիրը Հայաստանում ԱՄՆ ՄԶԳ ֆինանսավորմամբ գործող ծրագիր է, որն իրականացնում է Բերինգփոյնթ կազմակերպությունը: Ծրագիրը նպատակ ունի նպաստելու Հայաստանում առեւտրային իրավունքի եւ տնտեսական կարգավորման զարգացմանը խթանող վարչական ճարինների բարեփոխումների գործընթացին:

Սույն ծրագրին օժանդակում է նաեւ ԱՄՆ ՄԶԳ հայաստանյան գրասենյակի կոռուպցիայի դեմ պայքարի բազմանպատակային ռազմավարությանը՝ նպաստելով Հայաստանում առավել թափանցիկ, հաշվետու եւ արձագանքող ժողովրդավարական կառավարման զարգացմանը: Որպես այդպիսին նախատեսվում է, որ գործընթացում ներգրավվելու են ինչպես կառավարական, այնպես էլ ոչ կառավարական հատվածի մասնակիցները՝ ժողովրդավարական հաստատությունները հզորացնելու եւ վերջիններիս նկատմամբ քաղաքացիների վստահությունը մեծացնելու նպատակով:

Գործունեության շրջանակը եւ ծրագրի համառոտ նկարագիրը

Հաղորդման անվանումը պետք է լինի «Պետական գնումների գործընթացը ՀՀ-ում. պետական պատվիրատուների եւ մասնավոր սեկտորի հիմնական իրավունքներն ու պարտականությունները»: Հեռուստահաղորդման ընթացքում կներկայացվեն գնումների գործընթացի հիմնական փուլերի նկարագիրը, այդ գործընթացում ներգրավված պետական մարմինների, ինչպես նաեւ մրցույթների մասնակիցների հիմնական իրավունքները եւ պարտականությունները: Հաղորդման նպատակն է շահագրգիռ հանրության իրազեկության բարձրացումը պետական գնումների գործընթացի վերաբերյալ:

Հաղորդումը հիմնականում կունենա ուսուցողական բնույթ եւ կհեռարձակվի 2 մետրային եւ 2 ռեգիոնալային հեռուստաալիքներով, մեկ ամսվա ընթացքում յուրաքանչյուր ալիքով երկու անգամ: Մինչեւ հաղորդման հեռարձակումը տվյալ ալիքով կհեռարձակվեն գովազդային հոլովակներ հաղորդման հեռարձակման մասին: Հաղորդման տեւողությունը պետք է լինի 30-45 րոպե: Հաղորդումը պետք է հեռարձակվի մինչեւ 2004 թ. նոյեմբերի 1-ը:

Հաղորդման ընթացքում ներկայացվելիք նյութերը պետք է նախապես քննարկվեն եւ համաձայնեցվեն ԱՄՆ ՄԶԳ Առեւտրային իրավունքի եւ տնտեսական կարգավորման ծրագրի ու ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության ներկայացուցիչների հետ: Ցուցադրման համար պետք է պատրաստվի շարժիկ՝ հաղորդման սկիզբը եւ ավարտն ազդարարելու համար: Հաղորդումը պետք է եթեր հեռարձակվի 20:00-22:30 ընկած ժամանակահատվածում աշխատանքային օրերին:

Հաղորդավարը պետք է լինի 20-40 տարեկան բարեկեն արտաքինով անձնավորություն, որը հաղորդման մեջ երեւալիս պետք է հագնված լինի կոկիկ եւ ունենա գործարար տեսք: Հաղորդումը վարելիս հաղորդավարը պետք է տեքստը ներկայացնի առանց կարդալու՝ անգիր: Հաղորդումը պետք է հեռարձակվի հայերենով:

Ակնկալվող արդյունքները

Մինչեւ նոյեմբերի 1-ը, մեկ ամսվա ընթացքում, հաղորդումը հեռարձակվելու է վերը նշված պայմանների համաձայն երեկոյան ժամերին՝ յուրաքանչյուր ալիքով երկու անգամ: Ծրագիրը ներառելու է հետեւյալ բաղադրիչների ճշգրիտը եւ հեռարձակումը.

- շարժիկ՝ հաղորդման սկիզբը եւ ավարտն ազդարարելու համար,
- գնումների գործընթացի հիմնական փուլերը նկարագրող 30-45 րոպե տեւողությամբ հաղորդում,
- գովազդային հոլովակներ հաղորդման հեռարձակման մասին:

Հաղորդման հեռարձակումից հետո ԱՄՆ ՄԶԳ Առեւտրային իրավունքի եւ տնտեսական կարգավորման ծրագրին պետք է տրամադրվի հաղորդման տեսահոլովակը, որպես աշխատանքի կատարման արդյունք:

Դիմելու ընթացակարգերը. կընդունվեն բոլոր ծարինները, այդ թվում նաեւ բյուջետային կազմակերպությունները, մինչեւ հայտարարված վերջնաժամկետի ավարտը ներկայացված դիմումները: Դիմումներում պետք է ներկայացվեն դիմողի նախկին համապատասխան աշխատանքային փորձը եւ վերը նշված ծրագիրն իրականացնելու կարողությունները:

Դիմումները պետք է ներառեն հետեւյալ տեղեկությունները՝

1. հեռուստատեսային ծրագրի անվանումը, որին դիմում եք,

2. հետեւյալ նկարագրությունը. ա) նախկինում Ձեր համապատասխան աշխատանքային փորձը, բ) Ձեր մոտեցումները եւ հաղորդումն իրականացնելու եղանակները, գ) նախատեսվող բյուջեն՝ համապատասխան հոդվածներով (հաղորդման պատրաստման ծախսերը, սյուժեն, նկարահանումը եւ այլն, ինչպես նաեւ հեռարձակման/ցուցադրման ծախսերը՝ հեռուստաալիքի անվանումը եւ յուրաքանչյուր հեռարձակման համար նախատեսվող ծախսը) եւ ընդհանուր ծախսը,

3. դիմողի մասին տեղեկություն. իրավաբանական անձի անվանումն ու տեսակը, հասցեն, հարկային կոդը, հիմնադրման ամսաթիվը, գործունեության տեսակը: Դիմողի համար պատասխանատու անձի անունը, պաշտոնը եւ հեռախոսահամարը:

Դիմումները պետք է ներկայացվեն աշխատանքային օրերին (9:00-18:00), հետեւյալ հասցեով.

ԱՄՆ ՄԶԳ Առեւտրային իրավունքի եւ տնտեսական կարգավորման ծրագիր
Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան 375002, Կոնդ 16:
Հեռ. (3741) 52 56 01, 52 56 05, 52 46 96 կամ 54 18 14
Ֆաքս (3741) 54 18 15
Էլ. փոստ **clerp@netsys.am**

Տեխնիկական բնույթի հարցերի համար դիմել Լիլիթ Մարտիրոսյանին, ԱՄՆ ՄԶԳ Առեւտրային իրավունքի եւ տնտեսական կարգավորման ծրագրի գրասենյակ
Էլ. փոստ. **L.Martirosyan@nesys.am**

Դիմումները ներկայացնելու վերջնաժամկետը՝ 2004 թ. սեպտեմբերի 27-ը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

տեղեկագրքով, ինտերնետով, CD-ով, հեռախոսով

ՍՓՅՈՒՌ տեղեկատվական ծառայություն

Երեւան, Փավստոս Բուզանդի 1/3, 7-րդ հարկ
Հեռ. 590000 www.spyur.am

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիւ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 13.09.2004 Գինը՝ 100 դրամ